

PRIMORSKI DNEVNIK
je začel izhajati v Trstu
13. maja 1945, njegov
predhodnik PARTIZANSKI
DNEVNIK pa 26. novem-
bra 1943 v vasi Zakriž nad
Cerknim, razmnožen na
ciklostili. Od 5. do 17. sep-
tembra 1944 se je tiskal
v tiskarni »Doberdob«
v Govcu pri Gorenji Trebu-
ši, od 18. septembra 1944
do 1. maja 1945 v tiskarni
»Slovenija«
pod Vojskim
pri Idriji, do 8. maja 1945
pa v osvobojenem Trstu,
kjer je izšla zadnja števil-
ka. Bil je edini tiskani par-
tizanski DNEVNIK v za-
sužnjeni Evropi.

primorski dnevnik

TRST
Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600
Tlx 460894 PD I
Fax 040/772418
GORICA
Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 533382-535723
Fax 0481/532958
CEDAD
Ul. Ristori 28
Tel. (0432) 731190
Fax 0432/730462

Poština plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 1.200 lir - Leto XLVII. št. 189 (14.019)

Trst, sreda, 25. septembra 1991

Poskusi prodora tankovskih enot, topniška in letalska bombardiranja v Slavoniji

V Hrvaški se premirje krha

*Vlada v Zagrebu je včeraj zahtevala popoln umik jugoslovanske armade s hrvaškega ozemlja
Mesić se ne bo udeležil zasedanja OZN in opozarja na nevarnost spopadov v BiH in na Kosovu*

ZAGREB — Zadnje vesti s hrvaških bojišč vzbujajo upravičen sum, da se krhko premirje ruši. Hrvaške oblasti so pričakovale kršitve premirja le s strani tistih armadnih enot, ki so na položajih s srbskimi uporniki. Včeraj pa je po vsem sodeč prišlo do hujših kršitev, ki niso rezultat samovolje posameznih nižjih starešin, ki branijo »goloroki srbski narod«. Kolona tankov je iz BiH prešla na Hrvaško in se že vojskuje v okolici Okučanov in Pakraca. Najhuje pa je bilo v Vinkovcih, kjer je armada s tankovskim prodorom iz Mirkovcev poskušala prodreti v Vinkovce, pri tem ji je izdatno pomagalo letalstvo, ki je v zaporednih valovih bombardiralo Vinkovce, Nuštar in Stare Jankovce. Poleg običajnih prepovedanih kasernih bomb je letalstvo baje prvič uporabilo tudi napalmske bombe. Proboj ni uspel, zato so začeli graditi pontonski most pri Vrapčanih, da bi lahko oklopne enote iz Mirkovcev obšle hrvaške branilce.

Nedvomno takih spopadov in premikov ne moremo uvrstiti v »predvidene kršitve premirja«, kot so bile na območ-

ju Lipika in Daruvarja, kjer so četniki in armada segli po težkem topništvu in minometalcih, boji v Slavoniji so rezultat širšega strateškega načrta. Hrvaška vlada pa se uradno še vedno spreneveda in trdi, da »nekatero enote ne spoštujejo ukaza zveznega sekretarja za ljudsko obrambo Veljka Kadijevića.« Hrvaška vlada pa je včeraj sprejela izjavo, s katero zahteva poleg spoštovanja premirja tudi umik armade s hrvaškega ozemlja, pri tem pa bi morala armada pustiti vso orožje in opremo hrvaškim oblastem, ki so v vseh teh povojnih letih sofinancirale armado.

Premier Gregurić je obenem člane vlade obvestil, da je do prevčerajšnjim iz vojašnic na ozemlju Hrvaške prebeglo skupaj 11.467 vojakov in oficirjev. Od tega je bilo 5.983 vojakov, 1230 oficirjev, 831 podoficirjev in 3.423 državljanov, zaposlenih v armadi. Vlada je tudi sprejela odlok o ravnanju z osebami, zajetimi v oboroženem spopadu na Hrvaškem, in sicer na podlagi odredbe ženevske konvencije o ravnanju z vojnimi ujetniki.

Predsednik predsedstva Stipe Mesić pa je medtem generalnega tajnika OZN De Cuellarja obvestil, da se po Sloveniji in Hrvaški podoben scenarij sproženja medetničnih spopadov zaradi nasilnega spreminjanja mej in podjarmljenja nersrbskih narodov pripravlja tudi v Bosni in Hercegovini, na Kosovu in v drugih krajih Jugoslavije. Mesić, ki se zaradi diplomatskega spletkarjenja zveznih oblasti ne bo udeležil zasedanja generalne skupščine, je De Cuellarja opozoril, da ne bo trajnega miru, dokler ne bodo na meje Hrvaške in BiH na eni ter Srbije in Črne gore na drugi strani poslali mirov-
nih sil.

Sodeč po dosedanjih izkušnjah pa bo Mesićev poziv bržkone naletel na gluha ušesa, saj še vedno visijo v zraku besede generala Negovanovića, ki je zagrozil, da bi celo modre čelade OZN na ozemlju Jugoslavije smatrali za agresorsko vojsko in temu primerno ukrepal. Vsekakor bo to bolj jasno po izredni seji Varnostnega sveta OZN in po jutrišnjem nadaljevanju haaške mirovne konference.

Odpira se dosje Kosovo

BOŽO KOVAČ

Na spodnjem koncu jugoslovanskega prostora se je bolj ali manj dokončno in široko odprlo novo krizno žarišče, ki je telo že nekaj let. Kosovski Albanci so se namreč odločili, da bodo od jutri dalje po vsej pokrajini organizirali referendum za kosovsko republiko, ki bi bila sestavni del morebitne jugoslovanske konfederacije. Očitno pa nikoli več ne želijo biti del Srbije.

Za Srbe je Kosovo »zibelka srbstva«, zato ne bodo mlačni do tega izziva. Podobno kot se na Hrvaškem bojujejo za srbsko državo, bodo z vsemi sredstvi skušali zatreti osamosvojitvene težnje in ukrepe tamkajšnjih Albancev. Zato lahko celo po močno optimističnih napovedih pričakujemo nove spopade v jugoslovanskem prostoru. Albanske politične stranke na Kosovu so očitno ocenile, da je napočil čas, ko je mogoče gandijevski odpor zoper nasilno srbizacijo kosovskega življenja in gospodarstva nadomestiti z drugimi sredstvi. Nekaj razlogov za takšno presojo vsekakor imajo. Srbija je v svojem bojevanju za politiko »vsi Srbi v eni državi« in poprej za »enotno republiko Srbijo«, zaradi katere sta se pokrajini Vojvodina in Kosovo morali odpovedati precejšnjemu delu samostojnosti, dosegla le malo uspehov, odprla pa precej ran, ki se zlepa ne bodo zacelile.

Vojvodina se čedalje glasneje upira srbski politiki. Vojaški obvezniki in rezervisti se nočejo bojevati na Hrvaškem. Madžarska manjšina je sorazmerno dobro organizirana in zahteva svoje narodnostne pravice. Kosovo se je sicer na prvi pogled uklanjalo srbskim ukepom, v resnici pa se je vse do danes potrpežljivo organiziralo. Bolj kot so Srbi uvajali svojo upravo v kosovskih podjetjih, bolnišnicah, šolah, kulturnih ustanovah, več uporniške moči so dobivale albanske politične stranke. Upira se tudi Sandžak, kjer Muslimani zahtevajo avtonomijo.

Na tistih delih hrvaškega ozemlja, za katere so Srbi sodili, da bi morali spadati v prihodnji ostanek Jugoslavije ali v Veliko Srbijo, danes ni videti možnosti za življenje Srbov, čeprav tamkajšnji Srbi ustanavljajo svoje »avtonomije«. Podobni bodo po vsej verjetnosti rezultati v Bosni in Hercegovini. Muslimani in Albanci bodo privolili, da postanejo manjšina v neki

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Medtem ko je finančni zakon že skoraj nared V središču politične debate odnos med katoliki in KD

RIM — Politična identiteta katolikov in ekonomski maneuver sta bili osrednji temi včerajšnjega notranjepolitičnega dneva v pričakovanju usode iztekajoče se mandatne dobe. Po govoricah o razhajanjih med tajnikom KD Forlanijem in ministrskim predsednikom Andreottijem sta se moža sinoči sestala in zavrnila vsa podobna natančevanja, še prej pa se je demokrščanski tajnik - predvsem na temo novega finančnega zakona - srečal s šefom Confindustrie Pininfarino.

Medtem se je ves dan nadaljevala debata o »identiteti«
stranke relativne večine in o njenem razmerju s katoliki. Stališče predsednika Italijanske škofovske konference kardinala Camilla Ruinija, po katerem je pravilno, da se katoličani politično razpoznavajo v KD, so na široko komentirali predstavniki vseh strank in sam predsednik republike. Cossiga je v nekem radijskem intervjuju poudaril, da

gre za politično razpravo, v kateri ima vsak pravico do lastnega mnenja, glede tveganja vmešavanja v državne zadeve pa je odvrnil, da je »življenje kristjana že itak tveganje, do katerega pa ima vsak posameznik pravico«.

Pač pa so izjave kardinala Ruinija povzročile protest tajnika DSL Occhetto, po katerem gre za izraz naraščajočega strahu pred izolacijo KD. Cerkvenega dostojanstvenika sta kritizirala tudi lider PSI Craxi in liberallec Patuelli, povsem nasprotna pa so mnenja v demokrščanskih vrstah, po katerih je KD nastala prav zato, da bio lahko katoliki volili svobodno.

Za zadnje olupšave finančnega zakona pa je Andreotti včeraj zbral finančne ministre, ki se bodo znova sestali v četrtek, zakon pa bodo parlamentu oziroma senatu predložili v ponedeljek, 30. septembra.

Minister Janša ugodno ocenjuje varnostni položaj v Sloveniji

LJUBLJANA — Slovenski obrambni minister Janša je na seji obrambne komisije skupščine dejal, da je po umiritvi položaja na Hrvaškem varnostni položaj v Sloveniji precej ugodnejši. Z vdajo vojašnice v Varaždinu se je neposredna nevarnost za prehod armade na slovensko ozemlje na štajerskem območju bistveno zmanjšala. Tudi za prehod na območja Dolenske je ta možnost - z blokado več enot 10. vojaškega korpusa - zmanjšana. Položaj je nespremenjen morda le na delu, ki meji na ozemlje, ki ga »pokriva«
reški korpus. To območje je še zlasti občutljivo, saj obstaja možnost, da tja po morju pripeljejo večje število rezervistov iz Črne gore za popolnitev enot na Hrvaškem, česar zaradi težav s črnogorskimi rezervisti doslej še niso izvedli.

Martelli odklanja pomilostitev Curcia

RIM — Pravosodni minister Martelli meni, da vsaj v tem trenutku ni mogoča pomilostitev Renata Curcia, ki jo je predlagal predsednik republike Cossiga. Martelli je svojo odločitev utemeljil s tremi razlogi: predvsem je bil problem zastavljen na neustrezen način, drugi razlog je v tem, da Curcia bremenijo še nekateri odprti računi s pravico, tretji in morda najvažnejši pa je ta, da pri zgodovinskem vodju Rdečih brigad še ni dozorelo prepričanje o napačnosti uporabe terorja v politične namene, medtem ko pri žrtvah terorizma oziroma pri njihovih svojcih ni dozorela odločitev o odpuščanju.

To stališče je včeraj Martelli v pismu posredoval tudi predsedniku republike, kateremu je sporočil, da na njegov predlog za pomilostitev Curcia ne more dati dokončnega odgovora.

Medtem ko Rdeča armada zatruje, da ne bo več posegla v noben spopad Sporazum o Gorskem Karabahu

MOSKVA — Predsednik Ruske federacije Boris Jelcin je predsinčnim dogsegel sporazum med Armenijo in Azerbajdžanom o usodi Gorskega Karabaha.

Tri dolga leta je trajal spor za Gorski Karabah, terjal je več kot 800 življenj in nepopisno trpljenje. Zaman se je Kremlj v začetku spopadov skliceval na bratstvo sovjetskih narodov in njihovo socialistično zavest. Zvezna oblast je nato segla po nasilju, na krizna območja poslala vojsko notranjega ministrstva, ki je zaradi »separatističnih«
armenskih težej podpirala predvsem Azerbajdžance.

Jelcin je torej prepričal armenske in azerbajdžanske pogajalce, da je sporazum o prekinitvi sovražnosti edini izhod iz slepe ulice. Podrobnosti sporazuma niso znane, izvedelo se je le, da bi mora-

li z novim letom razorožiti vse paravojaške skupine, omogočiti beguncem vrnitev na njihove domove in na svobodnih volitvah izvoliti nove krajevne upravitelje. Jelcinovo posredovanje pa obenem dokazuje, da je zvezna oblast nemočna, da se ne uspe prilagajati novi stvarnosti. V bodoče bo torej treba reševati spore na medrepubliški ravni in ne iz Kremlja. Prav tako se postopoma vsi zavedajo, da se z nasiljem ne more odpraviti vseh krivic, ki jih je zagrešila dolga komunistična diktatura.

Tega se končno zaveda tudi Rdeča armada. Sovjetsko obrambno ministrstvo je po včerajšnjih trditvah načelnika generalštaba sovjetske armade generala Vladimirja Lobova ukazalo vsem regio-

nalnim poveljstvom, naj ne uporabijo svojih sil pri reševanju medetničnih in drugih sporov. Armada je torej našla svojo vlogo v novi sovjetski konfederativni stvarnosti in se ne bo več borila proti notranjemu sovražniku temveč bo le skrbela za varnost nove zveze suverennih držav.

To je že prišlo do izraza v Tadžikistanu, ko je poveljnik srednjeazijskega armadnega območja general Ivan Fuženko ukazal, naj ob sedanjih tadžikistanskih zapletih vojska ostane v vojašnicah.

Spor med prokomunističnim parlamentom in protikomunistično opozicijo, naj rešijo tadžiški državljani brez posredovanja zvezne armade in zveznih oblasti.

Skupino Davida Kaya so včeraj že drugič ustavili in ji odvzeli zbrano dokumentacijo

Huseinovi vojaki ponovno preprečili preiskovalno akcijo izvedencev OZN

NEW YORK, BAGDAD — Dokler bo Saddam Husein ostal na svojem »prestolu«, ne bo miru na Bližnjem vzhodu. Ponedeljkov razburjen nastop ameriškega predsednika Busha v Stekleni palači OZN je svetovno pozornost spet priklical na tisto, kar se dogaja v utrjenih bagdadskih vladnih palačah. Bil je to najostrejši Bushev napad na Huseina od konca zalvske vojne preteklega marca, sprožil pa ga je incident z izvedenci OZN, ki v Bagdadu preiskujejo iraške jedrske programe.

Kot znano, se je njihova pustolovščina začela v ponedeljek ob zori, ko je skupina 43 izvedencev pod vodstvom Američana Davida Kaya nenapovedano opravila pregled nekega poslopja v središču Bagdada in pri tem menda

odkrila Huseinove načrte za izdelavo atomske bombe. Dokumenti s skicami, fotografijami in videokasetami so bili spravljeni v sedmih predalih, komaj pa so jih izvedenci zaplenili, so se znašli v obroču kakih 60 oboroženih Huseinovih mož. Le-ti so zahtevali takojšnjo predajo dokumentacije in ker zahteva ni bila uslišana, so skupino za več ur zadržali v poslopju. Nato so izvedence vendarle izpustili, toda brez dokumentov. Dokumentacijo so jim kasneje sicer vrnili, vendar brez nekaterih najpomembnejših kosov.

Zadeva se je ponovila tudi včeraj, ko se je skupina spet odpravila v neko drugo poslopje in našla novo dokumentacijo, iraški vojaki pa so jo spet ustavili. Tokrat sicer izvedenci

OZN niso imeli namena dokumentov zapleniti, pač pa so jih posneli, Iračani pa so zahtevali filmski trak. Ker tega niso dobili, so skupino ponovno zadržali na parkirišču pred poslopjem.

V prizadevanjih, da bi rešil položaj, je predsednik Varnostnega sveta, Francoz Jean Bernard Merimee, takoj poklical iraškega ambasadorja pri OZN, ZDA pa so medtem predlagale, naj bi dal Varnostni svet Huseinu 48 ur časa za to, da misiji OZN omogoči preveriti, ali je Irak res uničil svoje jedrsko orožje. Bagdad je na to odgovoril, da ne namerava preprečevati nadzora OZN nad svojim arzenalom, pač pa samo delo Kayeve skupine, ki da vohuni za ZDA.

● Dosje Kosovo

NADALJEVANJE S 1. STRANI

drugi državi, če imajo priložnost ostati narod v svoji.

Z vojaško silo bo težko reševati ta vprašanja, zlasti je to povsem nemogoče za daljše obdobje. Celo danes to ni ravno verjetno, saj se je jugoslovanska vojska, po sestavi sicer vsak dan bolj srsbska, znašla v hudem škripcu. Na Hrvaškem ni bila poražena, zmagala pa tudi ni. Vojakov ji noče več dajati nobena republika, le Srbija in Črna gora sta še njeni "dobaviteljci", vendar se tamkajšnji obvezniki in rezervisti že izmikajo vpoklicu. Svet pa tudi ni naklonjen armadi, ki je praktično že ušla civilnemu nadzoru. Celo Ante Marković, nekakšen simbol in upanje zahodne Evrope, da je mogoče ohraniti vsaj nekaj Jugoslavije, je javno ugotovil, da sta zvezna vojska in Srbija v vojaškem spopadu s Hrvaško. Njegova zahteva, da zvezni obrambni minister in njegov namesnik odstopita, je tako ali tako nalletela na gluha ušesa.

Po drugi strani pa je svet precej naklonjen kosovskim Albancem. Predvsem je grožen nad kršitvijo človekovih pravic na Kosovu, za kar ima na kupe dokazov. Razen tega so Albanci zlasti v Združenih državah Amerike organizirali močan lobi, za katerega pravijo poznavalci, da je po vplivu takoj za italijanskim.

Ko so kosovski Albanci seštelili vse te argumente, so očitno prišli do sklepa, da je napočil njihov trenutek. Odprli so dosje Kosovo. Posledice utegnejo biti dramatične. Zelo verjetno pa bo to novo žarišče razbremenilo Hrvaško in tudi Slovenijo. Srbija ima ta trenutek odprtih veliko front in jih ne bo mogla obvladovati, čeprav je po drugi strani res, da je jugoslovanska armada prevelik kolos za srsbsko republiko in bo že zaradi tega iskala "zaposlitev" tudi zunaj njenih meja. Ne zdi se namreč verjetno, da bo lahko na hitro in globoko zarezala v svoj organizem in si odločno pomanjšana poiskala svoj novi življenjski prostor.

Italijanska manjšina zahteva mednarodno zaščito

KOPER — Izvršni odbor Italijanske unije je danes podprl besedilo dokumenta (promemorijo) o razlogih in oblikah mednarodne zaščite italijanske skupnosti v Sloveniji in Hrvaški, ki ga bodo (po potrditvi v lastni skupščini v začetku oktobra) posredovali haaški mirovni konferenci. V predlaganem besedilu dokumenta pojasnjujejo nujnost mednarodne zaščite italijanske manjšine v državi, ki se v teh dneh spreminja in razkraja in izražajo bojazen, da bi doslej enotna manjšina čutila posledice zaradi nastajanja dveh novih suverenih držav (Slovenije in Hrvaške) ter bila deležna različnih standardov manjšinske zaščite.

Z omenjenim dokumentom bi italijanska manjšina s pomočjo haaške mirovne konference dosegla mednarodni dogovor o njeni zaščiti v dveh republikah, ki bi predvideval priznanje enotne predstavniške organizacije te manjšine Italijansko unijo in enotno, oziroma izenačeno obravnavo italijanske skupnosti v Sloveniji in Hrvaški. Zato bi morali zagotoviti mehanizme, ki bi manjšini omogočali soupravljanje na lokalnem, narodnostno-mešanem območju, ustrezno število manjšinskih predstavnikov v odločujočih telesih (skupščinah), možnost veta v

primerih, ko se odloča o temeljnih vprašanjih narodnosti, možnosti za izobraževanje, informiranje, oblikovanje kulturnih zavodov, ustanavljanje podjetij, bančnih in finančnih ustanov manjšine, zagotavljanje delovanja dvojezičnosti, sprejem zakonov, ki bi jamčili vse dogovorjene pravice, zagotovitev mednarodnega nadzora izvajanja teh dogovorov in pravico italijanske manjšine, da bi sodelovala pri pripravi mednarodnega dogovora o položaju te manjšine. V razpravi pa je član izvršnega odbora Italijanske unije Ezio Giuricin predlagal, da bi ob tem dokumentu premislili o možnosti uvajanja dvojnega državljanstva.

V dokumentu predlagajo tudi, da bi kar se da prej razrešili problematiko lastnine italijanske narodnosti. Ta manjšina ima sicer svoje šole, svoje sedeže, kulturne ustanove, sredstva javnega obveščanja, itd., vendar je vse to njihovo le na papirju, saj italijanska narodnostna skupnost nima nikakršne lastnine. To pa jo je začelo ovirati v njenem razvoju, trdi narodnost. Brez ureditve lastninskih vprašanj bi se manjšina znašla na ekonomskem robu preživetja, to pa bi prej ali slej vplivalo na njen obstoj in razvoj. Slednje se je najbolje pokazalo po da-

našnji obravnavi problematike italijanskega zakona o obmejnih območjih, po katerem je Italija v treh letih (letos, leta 1992 in 1993) slovenski manjšini v Italiji zagotovila 24 milijonov lir, italijanski manjšini v Jugoslaviji pa 12 milijard lir. Medtem ko so, po zagotovilih odgovornih predstavnikov italijanske manjšine, v Italiji pripadniki slovenske manjšine pripravili že vse potrebno za uporabo prve tretjine dodeljenega denarja, pa ima italijanska manjšina v Jugoslaviji vezane roke. Letos bi tako lahko imela na voljo štiri milijarde lir, vendar bi ta denar lahko porabila le za določene naložbe, če bi s tem pridobila tudi lastništvo nad temi objekti oziroma naložbami. Vprašanje lastnine pa se lahko vleče še dolgo in prav lahko bi se zgodilo, da bi manjšina ostala brez letos predvidenih štirih milijard lir naložb, saj je ostalo prav malo časa za uresničitev teh načrtov. Roberto Battelli, poslanec v republiški skupščini, je ob tem povedal, da je narodnost skušala vprašanje porabe tega denarja že nešteto krat razrešiti, še nedavno je Battelli o tem opozoril tudi poslance iz DPZ, vendar so njegov predlog urejevanja problema republiški poslanci gladko zavrnili.

BORIS ŠULIGOJ

Bozell Testa Pella Rosselli

Lahko se zgodi, da ti kdo ponudi mamilo, ali ti priseže, da droga ne škodi in se ji lahko v vsakem trenutku odpoveš. Ne verjemi mu, ker ni res. Nasprotno, zelo lahko je, da te droga zasvoji. Marsikdo zaradi droge zboli, marsikateri so aretirani, marsikdo celo umre. Kdor ti ponuja mamilo, te hoče izkoristiti. Zeli se polastiti tvojega denarja, tvojega telesa, tvojih možgan. Če potrebuješ informacije, ki ti lahko koristijo, da se braniš pred drogo, izpolni kupon, ki je na tej strani. Tudi boljše poznavanje ti je lahko v pomoč. Zahtevati pomoč za obrambo pred drogo je tvoja pravica, zavrniti drogo je tvoja svoboda.

Predsedstvo ministrskega sveta

POŠLJITE MI BREZPLAČNO IN OSEBNO PODROBNEJŠE VESTI O:

- ☐ Zakonodaja: parlamentarni zakon o mamilih
- ☐ Učinki: kakšne so posledice uporabe mamil
- ☐ Zdravljenje: kraji in centri za zdravljenje narkomanov

Izpolni ta kupon in ga pošlji na:

PREDSEDSTVO MINISTRskega SVETA - ODDELEK ZA SOCIALNE ZADEVE

Ul. Barberini 47 - 00187 Rim
Tel. (06) 4811230/229

IME _____

PRIMEK _____

ULICA _____ Št. _____

POŠ. ŠT. _____ MESTO _____

_____ POKRAJINA _____

KDOR TE DROGIRA, TE UNIČUJE

Vprašanje M. Budina Biasuttiju Ljudsko štetje popisne pole in slovenščina

TRST — Oktobra bo na vrsti splošen popis prebivalstva. Pripadniki slovenske narodnostne skupnosti v Italiji imajo seveda pravico, da na vprašanja odgovorijo v lastnem jeziku; prav tako morajo popisovalci pri občevanju z njimi obvladati slovenščino. Toda vse kaže, da v tistih občinah Furlanije-Juljske krajine, v katerih so zgodovinsko prisotni Slovenci, ni na razpolago uradnih popisnih pol v slovenskem jeziku. Tako ugotavlja deželni svetovalec Demokratske stranke levice Miloš Budin v vprašanju, ki ga je naslovil na predsednika deželne vlade Biasuttija. Slednjega vprašuje, ali je to res in če je res, kaj namerava ukreniti za to, da se Slovencem dosledno zagotovi pravica do rabe slovenščine ob popisu.

Začela se je debata o deželnem urbanističnem načrtu

120 amandmajev!

O poseganju na teritorij morajo odločiti tudi prebivalci
Dvojezičnost v KGS je popolnoma v skladu s statutom

TRST — V deželnem svetu se je začela včeraj razprava o novem urbanističnem zakonu FJK, na katerega se je usul plaz več kot 120 amandmajev! Nič čudnega, saj gre morda za najvažnejšo listino v tekoči zakonodajni dobi, kot je dejal Cavallo (VA). Poleg njega so posegli Wehrenfennig (LV), Cecovini (LP), Casula (MSI-DN), Sonigo (DSL), Cinti (PSI) in Bomben (KD). Zakon mora zajeti zaščito, vzdrževanje, pridobivanje in izrabo teritorija, vprašanje pa je, so poudarili tu in tam, če zakonodajalec ta teritorij dovolj pozna. Do izraza je prišla nuja, da pri odločitvi o vsakem urbanističnem posegu sodeluje prebivalstvo in da sektorialni interesi ne bi prevladali nad prizadevanji za ohranitev in valorizacijo naravnih ter kulturnih dobrin. Dežela naj vplivneje poudari svoje zakonodajne pri-

stojnosti nasproti Državi, se dejali, urbanistično načrtovanje naj bo domena deželne in občinskih uprav, pokrajinske uprave pa naj bodo koordinatorke, a mehanizem "variant" ne sme vsebinsko izvotliti zakona. Razčlenbo posamičnih členov zakona so odložili na jutri, da bi lahko medtem nadrobno proučili amandmaje.

Pred razpravo o urbanističnem zakonu so odborniki odgovarjali na interpelacije. Vivianu (Zeleni), ki zahteva popolno prepoved lova v krajinskih parkih, so odvrnili, da to ni mogoče, ker zajemajo parki dve tretjini deželnega ozemlja, Giacomelliju (MSI), ki se je obregnil ob dvojezičnost v Kraški gorski skupnosti, pa so pojasnili, da je to popolnoma v skladu s statutom in da ta statut ni podvržen kontroli računskega dvora.

Krožek "G. Amendola" bo politično-kulturni laboratorij enotne levice

Predsedstvo na ustanovni skupščini krožka Amendola

VIDEM — Politični krožek Giorgio Amendola, katerega ustanovna skupščina je bila v petek v Vidmu, hoče postati deželni politično-kulturni laboratorij enotne levice. To je glavni smisel krožka, ki teži k premagovanju logike strankarskih diferencijacij v italijanski levičarsko-laični stvarnosti ter k postavitvi trdnje osnove za dialog in sodelovanje.

Za to priložnost so se v palači Kechler zbrali najvidnejši predstavniki DSL in PSI, niso manjkali niti zastopniki PSDI in PRI, ki so se po uvodnih besedah Roberta Viezzija in predsednika krožka Amendola v Bologni Guida Fantija izrekli v korist takšne pobude.

O ciljih krožka Amendola, ki bo svoj sedež imel v Palmanovi, je spregovoril deželni svetovalec Demokratske stranke levice Roberto Viezzi. Izrazil je potrebo po globljem sodelovanju levice v deželi Furlaniji-Juljski krajini, ki s svojo razdrobljenostjo koristi edino interesom KD. Spričo velikih sprememb v svetu in novih političnih scenarijev pri nas je napočil čas, da se premaga zgodovinske ločitve na levi in se poišče pot za uresničitev novega, velikega, reformističnega gibanja, ki naj bi se postavilo kot alternativa sedanjemu vladajočemu sistemu.

O uspešnih izkušnjah takšnega »pogovarjanja« na levi v Emiliji-Romagni je spregovoril bivši župan Bologne Guido Fanti, ki je zaznal v vzpostavljenem dialogu med DSL in PSI pomemben signal v to smer. Za njim so spregovorili številni od prisotnih, ki so pozdravili ustanovitev krožka Amendola. Vprašanje pa je seveda, če bodo načelnim izjavam sledili tudi stvarni koraki.

R. PAVŠIČ

Delegacija AJ šla obiskat Tudjmana

V njej so predsedniki FJK, Veneta in TJT

TRST — Včeraj je odpotovalo v Zagreb odposlanstvo Delovne skupnosti Alpe-Jadran, da bi se v popoldanskih urah sestalo s predsednikom Republike Hrvatske Franjom Tudjmanom. Namen potovanja je ta, da bi delegacija izrazila Hrvaški solidarnost vseh regij alpsko-jadranskega loka v teh dramatičnih trenutkih, istočasno pa se iz prve roke seznaniša s tamkajšnjimi dejanskimi razmerami oziroma kratkoročnimi predvidevanji.

V predstavništvu skupnosti Alpe-Jadran so zastopane tudi vse tri severovzhodne italijanske dežele: Veneto zastopa njegov predsednik Cremonese, Tridentinsko-Južno Tirolsko predsednik Andreoli, Furlanijo-Juljsko krajino pa deželni odbornik za odnose z inozemstvom Carbone.

Za potovanje na Hrvaško so se domenili na petkovem zasedanju predsednikov AJ v Linzu. Tedaj so sprejeli, kakor je znano, tudi resolucijo, ki odločno obseja vojaški napad na Hrvaško, zahteva umik vojske z njenega ozemlja, spodbuja ES in Varnostni svet OZN, naj posežeta za pomiritev, ter poziva k mednarodnemu priznanju suverenih Slovenije in Hrvaške.

Pojutrišnjem in v soboto v belgijskem mestu Charleroi

Zveza Slovencev po svetu prireja posvet emigrantov

VIDEM — V petek in soboto bo v belgijskem mestu Charleroi večeritično srečanje izseljencev. Priredi ga Zveza Slovencev po svetu (prej: Zveza slovenskih izseljencev iz FJK) s sodelovanjem združenj odseljenih delavcev ALEF in "No Furlans"-ERAPLE. Pojutrišnjem bo pod vodstvom Ferruccia Clavore okrogla miza o "Furlaniji v osrčju nove Evrope", v soboto pa seminar o "etnični identiteti med evropsko ustavo in poplitvelo kulturo", ki ga bo vodil predsednik ALEF Silvano Tarondo.

Dvodnevno zasedanje bodo ob njegovem zaključku popestrili z nastopom pevskega zbora "Nediški puobi" in glasbene skupine "Sedon Salvadie" iz San Danieleja.

Predlog za zaščito furlanščine

TRST — Deželna svetovalska komisija za kulturo, ki jo vodi Bojan Brezigar (SSk), bo na prihodnji seji prislunhila Federicu Rossiju (LV), predlagatelju zakonskega osnutka o zaščiti in promociji furlanskega jezika in kulture. Osnutek predvideva, da deželna vlada

izrecno poseže v ta namen. Komisija se bo glede tega posvetovala z odborom, razen tega bo tudi proučila podobno dokumentacijo sardinske Dežele, ki se ravno tako sooča s predlogi za zaščito in ovrednotenje sardinskega jezika.

Praznovali 25-letnico tristranskega Intarta

VIDEM — Petindvajsetletnico razstavne dejavnosti Intart, ki povezuje umetnike iz Furlanije-Juljske krajine, Slovenije in Koroške, so počastili v soboto v Vidmu, v galeriji Furlanskega centra za umetnost, z razstavo del 110 umetnikov iz naše dežele, ki so v 25. letih sodelovali pri tej pomembni kulturni pobudi. Ob tej priložnosti so predstavili tudi zajeten katalog o galerijski dejavnosti ter o razstavljenih umetninah.

Na odprtju razstave, ki jo bodo 4. oktobra predstavili v milanskem krožku za tisk, je uvodoma spregovoril predsednik Furlanskega centra za umetnost posl. Gabrielle Renzulli, ki je podčrtal vlogo Intarta kot povezovalca kulturnikov na tromeji. Odslej pa bo skrb prirediteljev, da to območje razširijo tudi na druge dežele, ki sestavljajo stvarnost Heksagonale. Po vsej verjetnosti bodo že na naslednji izvedbi Intarta razstavljali umetniki šestih držav iz srednjeevropskega prostora. Slovesnosti se je udeležil tudi slovenski predstavnik Intarta Tomo Vran iz Ljubljane, ki je priložnost umetniškega večera izkoristil, da se je v imenu slovenskih kulturnikov zahvalil vsem predstavnikom iz naše dežele, ki so izkazali solidarnost in pomagali Sloveniji v težkih dneh agresije.

Jubilejne razstave v Vidmu so se udeležili nadalje deželni odbornik Dario Barnaba, predsednik Videmske pokrajine Tiziano Venier in videmski odbornik za kulturo Cesare Gottardo. (r.p.)

V portoroškem Avditoriju sta te dni dva seminarja o malem podjetništvu

PORTOROŽ — Center za usposabljanje zunanjetrgovinskih delavcev iz Radencev (CZT Radenci) prireja ta teden v portoroškem Avditoriju dva seminarja. Včeraj se je začel seminar z naslovom "Poslovanje v malih podjetjih", ki se bo končal jutri (26. septembra) in na katerem je govor o sklepanju pogodb, poslovanju s tujino, vodenju pogajanj v komercialnih poslih, osebnem in poslovnem komuniciranju, plačilnem prometu in bančnem poslovanju itd.

Jutri in pojutrišnjem pa bo drugo strokovno srečanje Društva

poslovnih delavcev Manager. Začelo se bo ob 16. uri z razgovorom o aktualnih politično-gospodarskih problemih Slovenije (gost bo menda tudi predsednik predsedstva RS Milan Kučan). Ob 18. uri bodo podelili društveno priznanje "Manager leta". V petek (9.00-12.00) bo beseda o "strateških usmeritvah slovenskega gospodarstva in njegovem vključevanju v svetovno gospodarstvo". Verjetno bo tudi razgovor z vodilno ekipo slovenske vlade in Gospodarske zbornice RS.

BTP

BUONI DEL TESORO POLIENNALI

- BTP so 10-letne obveznice s koriščenjem 1. septembra 1991 in zapadlostjo 1. septembra 2001.
- Obveznice dajejo letno 12% bruto obresti izplačljive v dveh posticipiranih šestmesečnih obrokih.
- Obveznice se lahko rezervirajo pri okencih Banca d'Italia ali pri bančnih zavodih do 13.30 dne 26. septembra.
- Izklicna cena znaša 93,85% nominalne vrednosti.
- Glede na ceno, s katero bodo večletne obveznice prodane, se resnična donosnost spreminja: glede na minimalno vrednost (93,90%), je maksimalna letna redna donosnost 13,54% bruto in 11,83% neto;
- Cena, ki bo iznešena na dražbi in efektivni donos bosta objavljena v časopisju.
- Večletne obveznice se koristijo s 1. septembrom: ob vplačilu (1. oktobra) bo treba doplačati poleg cene, iznešene na dražbi, tudi do takrat dozorele obresti. Te bodo privatniku izplačane ob prvem šestmesečnem obroku. Ni zaračunana nikakršna provizija.
- Obveznice so v ponudbi v svežnjih po minimum 5 milijonov lir.
- Naknadne informacije nudijo banke.

MAKSIMALNI LETNI NETO DONOS:

11,83 %

Po prvem dnevu razprave v devinsko—nabrežinski skupščini Spori o statutu najbrž ne bodo povzročili krize občinske uprave

Statut bo zelo »namučil« devinsko—nabrežinsko koalicijo, najbrž pa ne bo povzročil krize občinskega odbora, ki si je nihče od zaveznikov —KD, SSK in PSI— trenutno ne želi. Demokristjani so se, podobno kot v aferi o dvojezičnih izkaznicah, znova predstavili kot zagovorniki precej togih stališč do Slovencev, pri čemer pa so, če izstavimo MSI, ostali osamljeni, saj so verjetno upali v politično podporo PSI, ki pa je vsaj na ponedeljkovi seji občinskega sveta niso dobili. Socialistični načelnik Di Giorgio je nasprotno precej »ohladi« Locchija (KD), ki je manjšinsko vprašanje predstavil kot edino in najvažnejšo problematiko tega statuta, pozablja, da je ta dokument mnogo širši ter da zajema vse aspekte poslovanja občinske uprave.

Celotno razmišljanje načelnika KD je izhajalo iz ugotovitve, da se je številčno razmerje sil med Slovenci in Italijani v občini v zadnjih letih močno spremenilo v korist drugih. Tej stvarnosti je treba prilagoditi tudi statut. Locchi je sicer obžaloval, da parlament še ni odobril zaščitnega zakona (kdo je za to kriv ni povedal), manjšino je treba vsekakor zaščititi, ne pa ji nuditi privilegijev. KD spoštuje pravico do rabe slovenščine v občinski skupščini in pripisuje glavno vlogo, da se bodo Slovenci čutili enakopravne, prevajalskemu uradu, ki ga bo treba zato najbrž okrepiti. Ni nujno torej, da občinski tajnik obvlada slovenščino, medtem ko bi bilo to kvečjemu potrebno za občanovega pravobranilca. KD tudi nasprotuje, da bi bilo znanje slovenščine še dalje prednostni rekvizit pri nekaterih občinskih službah. Glede Italijanov v Istri je Locchi povedal, da nasprotuje načelu recipročnosti, za kar se po njegovem v zadnjem času ogrevajo nekateri v SSK.

Nekdanjemu županu je odgovoril načelnik SSK Brezigar, ki se je navezal na afero o dvojezičnih izkaznicah. Slovenski napisi na dokumentih ne predstavljajo nobene sramote, kvečjemu obogatitev, ki jo je treba zvesto čuvati. Tistemu, ki pozna jezika obeh tukaj živčih skupnosti, je treba izkazati priznanje, nekateri pa ga hočejo sedaj prizadeti. Glede recipročnosti je govornik dejal, da se popolnoma strinja z Locchijem, ko pravi, da je treba manjšine zaščititi zlasti na osnovi notranjega prava. Slovenci v Italiji pa že ves povojni čas čakamo na ustrezno zakonsko zaščito. Italija glede zaščite manjšin popolnoma »pozablja« na svojo ustavo in za to kar je naredila na tem področju gre zasluga predvsem mednarodnim pogodbam. Poglejmo samo južnotirolski paket, ki ga je oblikovala skupno z Avstrijo, glede naše manjšine pa je Brezigar izrecno omenil Londonsko spomenico in Osimo. »Italija se v marsičem upravičeno ima za zelo razvito državo, na področju zaščite svojih manjšin pa sodi v B če ne že v C ligo«, je še dodal zastopnik SSK.

Da je treba manjšine zaščititi predvsem na osnovi notranjega prava, se je strinjal tudi Depangher (DSL—Komunistična skupina), ki je bil tudi mnenja, da je treba zelo paziti, ko se govori o recipročnosti in o podobnih kočljivih zadevah. To načelo lahko postane predmet nevarnih demagoških spekulacij, pri čemer bi nastradali predvsem obe manjšini, ki se danes nahajata v nezavidljivem položaju. Občinski statut mora po mnenju Depangherja (o tem je govoril tudi njegov somišljenik Ceschia) odražati razvejano krajevno stvarnost in zaščititi predvsem tiste (v tem primeru Slovence), ki so zaradi zgodovinskih dogajanj postali z leti manjšina.

Socialisti so z Di Giorgiom povedali, da predstavlja prisotnost Slovencev obogatitev za vse, čeprav naša manjšina res ni tako šibka enota. Tudi zastopnik PSI je obžaloval pomanjkanje zaščitnega zakona, statut pa mora po njegovem ohraniti sedanjo stopnjo zaščite. To velja za pravico do rabe slovenščine, za cestne table in smerokaze, ki morajo ostati dvojezični ter za obstoječi pravilnik občinskih natečajev, ki ga torej ne gre spreminjati. »To bi moralo veljati tudi za tajnika, čeprav bo iz praktičnih razlogov težko zaposliti človeka, ki bo dobro obvladal slovenščino«, je še rekel Di Giorgio, po mnenju katerega pa bo moral občanov branilec obvezno poznati oba jezika. S.T.

Namenjena je na veliki mirovni shod v Sarajevu

Danes zjutraj odhod karavane miru iz Trsta

Danes zjutraj bo krenila iz Trsta Karavana za mir, ki jo ob podpori številnih demokratičnih in mirovnih gibanj in organizacij organizira mednarodna organizacija Helsinški parlament državljanov. Avtobusi z okrog 600 udeleženci, od katerih bo predvidoma polovica iz raznih evropskih držav (največ iz Nemčije, Francije in Španije), ostali pa iz Italije, bodo po krajši svečanosti okrog 10.30 krenili z griča sv. Justa, prvi postanek pa bodo imeli že na Opčinah, kjer je v Prosvetnem domu predvideno srečanje z zastopniki Zveze slovenskih kulturnih društev. Karavana bo nato nadaljevala pot mimo Reke, Ljubljane, Zagreba, Subotice, Novega Sada in Beograda do Sarajeva, kjer se bo v nedeljo, 29. septembra, na veliki mirovni manifestaciji spojila z drugim delom karavane, ki bo v glavno mesto Bosne in Her-

cegovine pripotovala iz južne strani, se pravi iz Skopja preko Prištine, Niša, Novega Pazarja, Titograda in Mostarja.

Kot smo že omenili, je k pobudi za mir v Jugoslaviji pristopilo veliko organizacij in združenj, ki so se v Trstu združili v koordinacijski odbor: poleg onih, ki smo jih omenili včeraj v poročilu s predstavitev tiskovne konference, gre omeniti še Socialistično mladinsko gibanje - ki v svojem tiskovnem poročilu izraža željo, da bi se shoda v Sarajevu udeležil tudi italijanski zunanji minister de Michelis - ter Gibanje za obnovo komunistične prisotnosti. V tej zvezi je tudi sen. Spetič napovedal svojo udeležbo na karavani, medtem ko bo delegacije pokrajinskega koordinacijskega odbora GKO navzoča na današnji slovesnosti odhoda pri Sv. Justu.

Sodelovanje s šolniki s Hrvaške

Tržaško šolo in italijansko šolo v Istri in v Kvarnerskem zalivu vežejo že dolga leta stiki plodnega sodelovanja, ki se je začelo že v burnih povojnih letih in to predvsem po zaslugi tržaških šolnikov, kot so bili na primer Giani Stuparich, Igino Moncalvo, Dario Groppi. Izbruh hude politične krize, ki je porinila Hrvaško v vojno, je imel hude posledice tudi na italijansko narodnostno skupnost v Jugoslaviji: prizadel je območje na katerem živi, prizadel je člane te skupnosti.

Tržaški šolniki so od vsega začetka zaskrbljenostjo sledili vse večji napetosti in konfliktom na Hrvaškem, ki so v mnogem zaradi objektivnih okoliščin že razrahljali stike in sodelovanje s kolegi z onstran meje. Ker pa je šolnikom na Tržaškem tako sodelovanje tesno pri srcu, so predlagali ustanovitev permanentne delovne skupine, ki naj posrkbi za vzpostavitev stika s šolniki iz Istre in iz Kvarnerskega zaliva, da bi na

ta način in s konkretnimi dejanji (na primer skupnimi srečanji in izmenjavami) izkazali svojo bližino in solidarnost italijanskim šolnikom v Hrvaški. Tržaški šolniki vabijo k sodelovanju tudi tržaške srednješolce, da bi tudi oni prispevali k uspehu te zanimive pobude. Pobudniki v napovedi svoje akcije omenjajo tudi možnost konkretne pomoči študentom italijanske narodnosti v Hrvaški v primeru, da bi se položaj v tej republiki še zaostрил. Konkretno naj bi na primer nudili v naših krajih zatočišče prebeglim dijakom in jim omogočili obiskovanje pouka na tržaških italijanskih višjih srednjih šolah.

Organizatori sklicujejo že za danes prvi sestanek, na katerem naj bi ustanovili delovno skupino, ki naj bi skrbela za stike z italijanskimi šolniki in dijaki z onstran meje. Srečanje z naslovom »Tržaška šola za Italijane iz Istre in Kvarnerja« bo na sedežu ACLI v Ul. S. Francesco 4 ob 17. uri.

Nabirka SOGIT za hrvaške begunce

Dobrodelna družba SOGIT je organizirala mednarodno nabiralno akcijo za pomoč beguncem iz Hrvaške in drugih republik, ki so vpletene v vojno v Jugoslaviji. Zbirni center je na sedežu družbe SOGIT v Ul. Besenghi 25 in sicer ob delavnikih od 15.30 do 18.30 (tel. 305798). SOGIT bo zbiral predvsem zimsko oblačila, prehrano (testenine, hrano v pločevinkah, mleko v prahu), razni sanitarni material (injekcije, obveze, obliže, dezinfekcijska sredstva) in drugo.

Obenem bo mogoče tudi nakazati denarno pomoč, in sicer na poštni tekoči račun št. 17060344 naslovljen na SOGIT s pripisom Za vojne begunce - Jugoslavija. Denarne prispevke bodo organizatorji predali RK v Jugoslaviji.

Društvo Edinost bo manifestiralo za slovensko TV

DPD Edinost bo v petek, 27. septembra, priredilo novo protestno manifestacijo na Trgu Unità. Tokrat bo pred sedežem deželnega odbora Furlanije-Juljske krajine protestiralo zoper postopanje vlade s televizijskimi oddajami v slovenskem jeziku.

Televizijske oddaje v slovenskem jeziku predvideva zakon št. 103, ki je bil sprejet aprila 1975. leta. Društvo Edinost v tiskovnem sporočilu, s katerim najavlja petkovo protestno manifestacijo, opozarja, da italijanska država že 16 let krši 19. člen tega zakona, ki predvideva televizijske oddaje v slovenskem jeziku. Obenem protestira, ker ministrstvo za pošto in telekomunikacije še ni izreklo mnenja o osnutku zakona, ki ga je tedaj predložila RAI. Po tem osnutku naj bi bilo predvidenih 260 ur televizijskih oddaj v slovenščini, to je nekaj nad 44 minut dnevno. Nazadnje hoče društvo Edinost tudi ožigostati dejstvo, da v načrtu ministrstva ni predvidenega televizijskega kanala za slovensko televizijo v Italiji.

Vrsta uglednih in sposobnih šolnikov odšla z letošnjim šolskim letom v pokoj

Razdajali so se za rast naše šole

Medtem ko se je za naše mlade komaj začelo novo šolsko leto, je svoje delo na naših šolah končala vrsta uglednih, marljivih in sposobnih šolnikov, ki niso le vodili in učili svoje učence, temveč so bili, lahko zapišemo, stebri našega šolstva, tisti, ki so z našo šolo doživljali lepe in grde trenutke, ki so se borili za njen obstoj, ki so vcepljali učencem in dijakom ljubezen do materinega jezika, ki so jih skratka učili ljubiti slovensko šolo.

Spodobilo bi se, da bi naš zapis o upokojitvi tako velikega števila priznanih učiteljev in šolnikov objavili že ob koncu preteklega šolskega leta, ko se je njihova uradna delovna doba zaključila. Pa se nekako nismo mogli odločiti. Kako povedati našim staršem, kako predvsem povedati našim učencem, da jih zapušča kar lepo število učiteljev, ki so bili toliko let, ne samo njihovi mentorji, tisti, ki so jih učili, sledili njihovim uspehom, njihovem napredku, tem-

več so bili predvsem njihovi najboljši prijatelji - tovariši - tisti, ki so mnogokrat bolje poznali svoje učence od staršev samih.

Sedaj pa se je novo šolsko leto začelo. Učenci so se vrnili v svoje razrede - tu so našli tudi nove učiteljice in začeli z njimi že navezovati dobre in prijateljske stike - stike, ki so tako važni in potrebni, če naj šola še obstaja in napreduje.

In tako smo se odločili, da se bomo vsaj v skromni obliki spomnili vseh, ki so šli v pokoj in jim izrekli našo zahvalo, pa tudi zahvalo vse slovenske javnosti za vse, kar so dobrega in koristnega storili za našo šolo - za nas Slovence.

Začeli bomo kar z imeni: Irene Jast por. Štubel, ki je delala na šolskem skrbništvu, kjer se je ukvarjala z imenovanji in pokojninami za duhovnike; Marija Ukmar Košuta, ki je službovala marsikje, nazadnje na Proseku; Maria Gianini Pupulin, do konca je službovala na barkovljanski osnovni šoli; Marija Daneu Škerlavaj, učiteljica na šoli na Proseku; Ondina Roberti Pauletti, ki je delala na šentjakobski osnovni šoli; Daniela Štokelj vd. Zonta, učiteljica na šoli A. Sirk v Križu; Maria Ciac por. Vecchiet, učiteljica na celodnevni šoli Mara Samsa pri Domju; Draga Skupek Lupinc, učiteljica na šoli na Opčinah, dolga leta glavna odgovorna za dodeljevanje bralnih značk; Vera Poljšak Pertot, dolgoletna učiteljica na barkovljanski šoli; Ida Klarič, učiteljica na osnovni šoli F. Venturini v Boljuncu; Emilia Pahor, učiteljica na celodnevni šoli v Šempolaju - Slivnem; Dunja Čuk Tence, učiteljica na šoli v Križu; Livija Furlan, učiteljica na šoli J. Jurčič v Devinu; pa še An-

ton Kostnapfel, dolgoletni učitelj v Križu, nato pa uslužben na Deželnem šolskem uradu, kjer je bil uradni prevajalec in kjer je imel veliko stikov z našimi šolami, s habilitacijami učiteljev, itd.

Imena povedo veliko, a morda še premalo. Samo tiste šole, ki so te učitelje imele, samo učenci, ki so jih te učiteljice učile in jim razdajale svoje znanje, samo starši in ne nazadnje tudi naša javnost vedo, kaj smo z odhodom teh šolnikov izgubili, kaj smo jim dolžni in kaj dobrega jim za njihovo nadaljnjo življenjsko pot želimo.

Ko smo jih ob koncu šolskega leta spraševali za njihove občutke, za njihove želje in načrte, so bile vse njihove misli obrnjene na šolo. Spomini so šli na vse, kar so v šoli napravili, na uspehe, ki jih je posamezna šola dosegla, na želje, da bi se naša šola ponovno okrepila, na njihovo prizadevnost za vse probleme, ki zadevajo nas Slovence tu v zamejstvu.

Skoraj nihče ni delal samo na eni šoli. Pošiljali so jih sem in tja, po celem našem ozemlju. Od povsod so imeli naši inverterjanci samo lepe spomine, samo nostalgijo, da bodo morali vse to zapustiti.

Pa ste pripravljeni na počitek? Se tega veselite? Si boste sedaj kaj privoščili? Nikogar ni bilo med vsemi temi intervjujanci, ki smo jih našli, da bi nam dejal, da namerava počivati. Vsi so vse svoje življenje posvetili šoli in zato je bilo slovo od nje težko in žalostno.

Nihče nam ni rekel, da želi počivati. Eni že vedo, kako bodo svoj prosti čas najbolje izkoristili, drugi delajo še načrte. A nihče od njih noče biti daleč od naše šole.

Šola jim je bila vse njihovo življenje glavni cilj in jim takšna tudi ostaja.

Saj prihajajo sedaj nove sile, novi rodovi slovenskih učiteljev, so nam dejali. »Vemo, da so pridni, vestni, da želijo storiti vse, kar je in bo lahko v korist slovenski šoli. Mi bi samo želeli, da bi vsemu temu delovnemu elanu, pa strokovni usposobljenosti, dodali še veliko mero ljubezni do naše šole, do naših otrok, do nas kot slovenske manjšine.«

Naše šole so v tem času doživljale razna priznanja. Udeleževale so se številnih tekmovanj, srečanj in drugih lokalnih, pa tudi mednarodnih prireditev. In vedno se je naša šola dobro odrezala, ni toliko važno, da je velikokrat dosegala v mednarodnem merilu visoka priznanja; važno je, da je bila vedno navzoča, da je učence animirala za razna takšna državna in mednarodna tekmovanja, da je v naših otrocih vzbujala ne samo kompetitivnost, temveč predvsem željo, da Slovenci, kot manjšina pokažemo, tudi preko šole, da smo tu, da občutimo vse pereče probleme in da želimo v obravnavanju ali reševanju teh, ostajati v njihovi sredi.

Zato menimo, da je naša dolžnost, da pa nas tudi naša čustva silijo k temu, da izrekamo vsem tem našim šolnikom iskreno zahvalo: za delo, ki so ga kot šolniki opravili, še bolj pa za vse tisto tiho prizadevanje, ki ni bilo in morda ni niti tokrat dovolj omejeno v korist naših mladih, ki bodo lahko rasli v ponosne, zavedne Slovence prav po zaslugi vseh teh šolnikov, ki so odšli v pokoj kar tako na tiho - a vendar z našim velikim »hvala!«.

NEVA LUKEŠ

informacije SIP uporabnikom Plačilo telefonskega računa za 5. dvomesečje 1991

Opozarjamo abonente, da je že zapadel rok za poravnavo telefonskega računa za 5. dvomesečje 1991.
Opozarjamo vse, ki računa še niso poravnali, naj to store čimprej po možnosti pri naših krajevnih sedežih. Na ta način se bodo izognili doplačilu zaradi zamude ali prekinitev, kot predvidevajo zakonska določila.
Račun lahko poravnajo na pošti ali na kateremkoli bančnem zavodu ter nato pokličejo št. 188 (brezplačno) in sporočijo podatke o vplačanem računu.

Važno opozorilo

Na telefonskem računu so na posebnem mestu razvidni zneski prejšnjih dvomesečij, v katerih ni bil poravnani račun.

GRUPPO IRI STET

SIP

Società Italiana per l'Esercizio delle Telecomunicazioni p.a.

Sinoči v gledališču Miela odprt federalni komite Occhettove stranke

DSL se zaskrbljeno sprašuje kaj čaka bivšo Jugoslavijo

Kakšna bodočnost za nekdanjo Jugoslavijo? Odgovora na to vprašanje še ni in ga verjetno še nekaj časa tudi ne bo. Treba pa si ga bo postavljati, da jutri ne bo mogoče za vse skupaj prepozno. To je bila nosilna tema sinočnjega odprtega zasedanja federalnega komiteja Demokratične stranke levice, ki ga je uvedla pokrajinska tajnica stranke Perla Lusa, pozno zvečer pa sklenil Piero Fassino, ki pri vsedravnem vodstvu DSL odgovarja za mednarodne odnose in je zadolžen, da sledi dogajanju v jugoslovanski stvarnosti. Kot gosta sta na skupščini sodelovala predsednik SKGZ Klavdij Palčič in predstavnik Unije Italijanov Roberto Battelli, ki je tudi poslanec v slovenskem parlamentu.

Tajnica Lusa je kot temeljno izhodiščno točko za vsakršno politično pogajanje postavila prekinitve ognja. Evropska skupnost je po njenem mnenju zelo pozno razumela, kaj se pravzaprav dogaja v Jugoslaviji in zdaj se je zaradi tega znašla v velikih težavah pri razreševanju vseh teh vozlov. DSL podpira načelo o samoodločbi narodov in torej načelno tudi mednarodno priznanje Slovenije in Hrvaške, treba pa bi bilo razumeti, če bi taka poteza v tem kočljivem trenutku res koristila za začetek političnega razreševanja krize. Glede tega je treba biti realisti in dosledni, kar na primer ne velja za tukajšnje Gibanje za komunistično prenovu, ki je po mnenju Luse prevečkrat ubralo pot molka oziroma protislovnega ocenjevanja teh dogodkov.

Occhettova stranka je mnenja, da morajo državne meje nekdanje Jugoslavije ostati nedotaknjene, Osimski sporazum pa se lahko izboljša in vsebinsko dopolni. Izrekla je solidarnost italijanski manjšini v Istri in na Reki, ki se je znašla v vrtincu burnih dogodkov. Tej skupnosti je treba priznati vsestransko celovitost, to pomeni, da bi morala uživati enako zaščito

Piero Fassino

tako v Sloveniji kot na Hrvaškem. Pri tem pa ne gre spregledati tudi položaja Slovencev v Italiji, ki se v mnogih primerih še danes borijo proti krčenju že pridobljenih pravic. Trst sledi z odmaknjenostjo vsakdanu onkraj meje, razmišlja o množičnem valu beguncev, medtem ko v resnici ni sposoben, da bi dostojno sprejel tudi majhen del beguncev. Krajevne stranke

bolj kot za ostalo skrbijo za razne štafete v krajevnih upravah in za oblastniške igre, ki samo krepijo nezaupanje ljudi v institucije.

Trst bi se moral ob teh tragičnih dogajanjih tudi globoko zamisliti o svoji usodi, ki je hočeš nočeš tesno in življenjsko povezana s slovansko in z balkansko stvarnostjo. Mnogi pa se tega očitno ne zavedajo in se delajo, kot da se nič ne dogaja oz., da se bo prej ali slej vse vrnilo na staro. Zgodovina pa se nikoli ne ponavlja.

V razpravi se je med drugim oglašil tudi Boris Iskra, ki je član pokrajinskega tajništva DSL. Glede hrvaško-srbskega spora je rekel, da ni mogoče, da je pravica samo na eni strani in da je treba ločevati samoodločbo republik od samoodločbe narodov. Premirje je seveda osnovno izhodišče za dialog, zanimivo pa bo razumeti, kaj pravzaprav z izjemo Slovenije, ki je odločno ubrala pot samostojnosti, zahtevajo oz. si želijo posamezni narodi. O Italijanih v Istri pa je Iskra dejal, da se čutijo v marsičem upravičeno ogrožene, če v novi ustavi republike Hrvaške piše, da je ta republika predvsem domovina Hrvatov. (st)

Včeraj jih je sprejel predsednik Pokrajine Dario Crozzoli Boj delavcev IRET se nadaljuje

Uslužbenci tržaškega podjetja elektronike IRET nadaljujejo svojo težko borbo za ohranitev delovnih mest, ki jih globoka kriza, v katero je podjetje zašlo že pred časom, dan za dnem vse bolj izpodkopa. Včeraj se je krizni štab delavcev sestel s predsednikom Pokrajine Dariom Crozzolijem na srečanju, ki so se ga udeležili tudi sindikalni predstavniki FIOM-CGIL Galante, FIM-CISL Gregoretti in UILM-UIL Gasivoda. Na sestanku so razpravljali o položaju v podjetju, potem ko je družba FRIE, ki ji podjetje IRET dolguje pol milijarde lir, dosegla začasno zaplenbo obrata.

Delavci so se predsedniku Pokrajine zahvalili za posredovanje pri Tržaški hranilici za izplačilo zaostalih plač, menili pa so, da bi morale sedaj vse politične sile in javne uprave poseči pri vladi zato, da bi premostili sedanji krizni položaj. Tak poseg je povsem umesten, saj je podjetje IRET še vedno zelo kompetitivno na tržišču.

Crozzoli je s svoje strani seznanil delavce, da je že sklical pooblaščenega upravitelja IRET Montanarija in predsednika tržaške industrijske cone EZIT Tabacca, da bi neposredno izvedel za nadaljnje pobude in za možnosti pristopa javnega partnerja k podjetju. Predsednik Pokrajine je ob koncu še naglasil, da mora Trst obvarovati delovna mesta v industrijskem sektorju, saj tržaško gospodarstvo ne more sloneti le na trgovini, prevozu in znanstvenih raziskavah.

ne organizacije gradbincev za Furlanijo so že včeraj odločno protestirale zaradi ponovne nesreče na delu. Ističasno so sporočile, da nameravajo ustanoviti posebno združenje sorodnikov delavcev, ki so se ponesrečili na delovnem mestu. Združenje naj bi se prvenstveno zavzemalo za uvajanje strožjih varnostnih predpisov in za uveljavljanje pravic sorodnikov ponesrečenih delavcev.

Vincenzo Mauro

ne organizacije gradbincev za Furlanijo so že včeraj odločno protestirale zaradi ponovne nesreče na delu. Ističasno so sporočile, da nameravajo ustanoviti posebno združenje sorodnikov delavcev, ki so se ponesrečili na delovnem mestu. Združenje naj bi se prvenstveno zavzemalo za uvajanje strožjih varnostnih predpisov in za uveljavljanje pravic sorodnikov ponesrečenih delavcev.

Popravljal je zunanost poslopja v Ul. dello Scoglio, ko je padel z ogrodja V nesreči na delu je včeraj zjutraj umrl 54-letni zidar Vincenzo Mauro

Včeraj zjutraj je v našem mestu spet prišlo do nesreče na delu: Vincenzo Mauro, doma iz Latiane, star 54 let, je popravljal zunanje zide poslopja v Ul. dello Scoglio 133, vendar pa je padel z ogrodja v višini drugega nadstropja in si pri padcu zlomil hrbtenico. Kljub hitri pomoči, je zidar takoj po prenosu v katinarsko bolnišnico umrl.

Kot že rečeno, je do nesreče prišlo zjutraj, in sicer približno ob 8.45. Vincenzo Mauro, ki je bil po poklicu zidar, je stal na zunanjem ogrodju, ko je iz še nepojasnjenih razlogov izgubil ravnotežje in padel na cesto.

Glede na izredno hude posledice padca, je mogoče sklepati, da je ali izgubil ravnotežje ali pa mogoče zavest. Na cestni tlak je namreč Vincenzo Mauro, ki se je rodil leta 1937, priletel tako nerodno, da si je zlomil hrbtenico. Zato mu tudi zdravstveno osebje, ki je že nekaj minut po nesreči prišlo na kraj nesreče, ni moglo več pomagati. Ponesrečenega zidarja so z rešilcem prepeljali v oddelek za oživljanje katinarske bolnišnice, kjer pa je nekaj minut zatem umrl.

Včerajšnja nesreča ponovno odpira vprašanje varnosti na delu: sindikal-

tur ter odgovorna območna direktorja GZS za Novoriško Davorina Škarabota in za Koprsko Igorja Možeta, so sprejeli predsednik SDGZ Boris Siega in še drugi ugledni predstavniki zamejskega gospodarstva. V prijetnem in konkretnem vzdušju so prisotni, v luči novih dogajanj, postavili okvire bodočega sodelovanja in konkretnega dela omenjene komisije.

Žgoče teme zunanjtrgovinskega in drugega komplementarnega gospodarskega sodelovanja (prevoznitvo, banke), razpadanje federacijskih gospodarsko-institucionalnih instrumentov (Ital-jug, tržaško predstavništvo GZJ) in problem njihovega nadomeščanja z novimi, perspektive novega sodelovanja na ravni posameznih branž in v širšem kontekstu - vsa ta vprašanja so bila predmet širokega obojestranskega soočanja in osveščanja, ki pa seveda čaka še na prihodnje poglobitve v okviru tako dvostranske komisije kot tudi drugih oblik sodelovanja med Gospodarsko zbornico Slovenije in SDGZ.

Na sliki (foto Križmančič): predstavniki GZS med včerajšnjim obiskom na tržaškem sedežu SDGZ.

V petek se bo udeležil odprtja centra ICE za Vzhodno Evropo

Župan Los Angelesa Ferraro od včeraj na obisku v Trstu

Včeraj je dopotoval v naše mesto župan Los Angelesa John Ferraro, ki se bo v petek udeležil odprtja tržaškega sedeža ICE za Vzhodno Evropo. Včeraj je ameriškega gosta sprejel tržaški župan Richetti, danes pa se bo Ferraro srečal s predsedniki Dežele Biasuttijem, Pokrajine Crozzolijem in Trgovinske zbornice Tombesijem, jutri pa še s tržaškim prefektom Vitiellom. Center ICE za Vzhodno Evropo bo nudil gospodarskim operaterjem tako informacije kot tehnično-operativno pomoč pri gospodarskih izmenjavah z državami Vzhodne Evrope. Na včerajšnjem srečanju s Ferrarom je župan Richetti izrazil zadovoljstvo, da bo Trst gostil tovrsten center, ki bo še okrepil vlogo našega mesta kot mostu v smeri srednje in vzhodnoevropskih tržišč.

Predsednica Razzodišča za bolnikove pravice pri upravitelju KZE

Pomanjkljivosti tržaškega zdravstva

Predsednica razzodišča za pravice bolnika Bruna Silvestri Braidia se je včeraj srečala z izrednim upraviteljem Tržaške krajevnne zdravstvene ustanove Del Pretejem in ga opozorila na vrsto problemov in pomanjkljivosti v tržaških zdravstvenih strukturah, ki so bili predmet pritožb občanov na Razzodišče. Tako na primer tržaška SAUB razpolaga s premajhnim številom specialistov urologov in sploh nima zunanjih konvencij na tem področju. Za nekatere specialistične preglede, kot so Doppler ali ekografija, morajo pacienti čakati tudi po nekaj mesecev. Pravi absurd je, da morajo sladkorni bolniki plačevati ticket tudi za rutinske specialistične preglede. Problem zase pa predstavlja kvaliteta hrane v katinarski bolnici, ki je bila že predmet raziskave samega razzodišča za pravice bolnika.

Številni govorniki na včerajšnji žalni seji v Peterlinovi dvorani

Zadnje slovo od Mateja Poštovana

V Peterlinovi dvorani v Ul. Donizetti je bila včeraj žalna svečanost v spomin na dr. Mateja Poštovana, novinarja in kulturno-političnega delavca, ki je umrl v nedeljo v starosti 79 let. Njegov lik in delo v korist slovenske narodnostne skupnosti so orisali pokrajinski svetovalec SSK Zorko Harej, škofov vikar Ljodje Škerlj, novinar Radia Trst A Saša Rudolf in bivši deželni svetovalec Drago Štoka, povezoval pa je pokrajinski tajnik SSK Miro Opelt. (Foto Križmančič)

Jugoslovanski mig nad Trstom? Ne, bila je le akrobatska »puščica«

Gromko bobnenje vojaškega letala je včeraj malo pred poldne preplašilo Tržacane. Preplah je bil tolikšen, da so na tržaški kvesturi v nekaj minutah prejeli več deset telefonskih pozivov ljudi, ki so zaskrbljeno spraševali policijo, ali je jugoslovanski mig med vojnimi operacijami pomotoma zašel v italijanski zračni prostor ali pa da gre — celo — za jugoslovanski zračni napad na Trst (!). Vojna psihoza je skratka v trenutku zajela Tržacane...

Policijski organi so po nekaj minutah razvozlati zagonetko vojaškega letala v nizkem letu nad Trstom. Letalo je bil lovec italijanske akrobatske skupine Frece tricolori tipa MB 339, ki ga je upravljal podpolkovnik Giorgio Accorsi. Nad naše mesto je poletel, da bi opravil nekaj tehničnih letalskih izvidov pred sobotnim nastopom akrobatske skupine ob svetovnem motonavtičnem prvenstvu off-shore.

Pridržana prognoza za mladega voznika

Z avtomobilom v drog za razsvetlavo: to se je pripetilo včeraj zgodaj popoldne devetnajstletnemu Massimiliano Doimiju, ki je na križišču med ulicama Flavia in Caboto izgubil nadzorstvo nad vozilom in se zaletel v drog za razsvetlavo. V nesreči se je mladi voznik hudo poškodoval, tako da so si zdravniki katinarske bolnišnice pridržali prognozo.

Vzroki nesreče še niso znani, zato lahko preiskovalci le sklepajo, zakaj je Massimiliano Doimi, ki se je rodil 31. maja 1972, stanuje pa na Lonjerski cesti 232, izgubil nadzorstvo nad fordovim fiesto. Vsekakor se je v drog za razsvetlavo zaletel izredno silovito, se pri tem močno udaril v glavo in zadobil poškodbe po celem desnem delu telesa.

Ob bridki izgubi dragega Karla Valentiniča, soustanovitelja in dolgoletnega odbornika KD Rovte Kolonkovec, izrekajo družini globoko sožalje

odborniki in člani
KD Rovte Kolonkovec

Ob smrti časnikarja in šefa Programskega oddelka Radia Trst A v pokoji izreka svojcem iskreno sožalje

Kolektiv Radia Trst A

Moški pevski zbor Vesna iz Križa izreka Sergiju in ostalim sorodnikom iskreno sožalje ob izgubi očeta Dorota.

V nedeljo v Ljudskem domu Naselja sv. Sergija Glasba istrskih ljudskih godcev tudi zgled sožitja med narodi

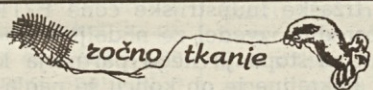
Kot napovedano je v nedeljo, v Naselju sv. Sergija, zaživel prvo tržaško srečanje istrskih ljudskih godcev. Prizorišče dogajanja je bilo dvorišče Ljudskega doma, prireditelj pa se je uokvirjala v tradicionalni Praznik grozjda. Sicer se je srečanja udeležilo manj godcev, kot je bilo predvideno, skoraj triurni spored pa je bil dovolj prijeten in ljudsko spontan, da je navdušil tako izvajalce kot tudi številne obiskovalce.

Pobudnika in organizatorja te zanimive prireditve, ki je bila deležna tudi pokroviteljstva Tržaške pokrajine, sta Folk Country Club Robin Hood in TFS Stu ledi, torej organizaciji, ki si med poglavitne cilje zastavljata prav vrednotenje ljudske kulture. Prva skupna pobuda je bila posvečena istrski glasbi in plesu: kot je v uvodnem pozdravu v imenu TFS Stu ledi poudarila Breda Pahor, je Istra še posebno v teh trenutkih lahko važen zgled zgodovinskega sožitja različnih narodov in narodnosti. Seveda se ta značilnost zrcali tudi v ljudski kulturi. Zaradi neposredne bližine istrskega prostora se je veliko običajev prelilo tudi k nam, glasba in ples pa sta vsem dojemljivi govoric, še posebno, če ju preveva duh medsebojnega spoznavanja in prijateljstva. Nedeljska prireditev ni bila nastop v pravem pomenu besede: šlo je predvsem za »neformalno« srečanje ljudskih godcev in vseh, ki jih ta kultura privlači. O tem je na začetku spregovoril tudi predsednik tržaškega Folk Country Cluba Mauro Galgaro, ki je prisotnim utemeljil tudi izbrani naslov Po sledovih guncev, torej istrskih ljudskih godcev, za katere se v pestri narečni zakladnici polotoka ohranjajo še številni drugi izrazi (denimo: piščaci). Za glasbo je odlično, v ljudskem vzdušju, poskrbela skupina petih guncev, ki so nastopili posamezno, v dvoje, troje, za zaključek pa skupno, še s sodelovanjem Maura Galgara, ki med drugim tudi igra violino. Iz Ščulcev, vasi v okolici Buzeta, sta prišla Bepi Ščulac (z violino in klarinetom) in njegov sin

Marino (spremljava na bajs), prav tako ugleden gost je bil Nadalin Bernobič, eden najbolj znanih istrskih godcev (prišel je iz Pagovic pri Pazinu), ki je igral na violino in na diatonično harmoniko. Kot predstavnik mlajše generacije istrskih ljudskih godcev sta nastopila Emil Zonta (bajs) in Marino Kranjac (violina), oba člana skupine Piščaci s Koprškega, ki se je pred kratkim predstavila občinstvom z istoimensko kaseto starih istrskih viž. Praznik so popestrili še plesalci, člani TFS Stu ledi in Folk Country Cluba, ki se za to priložnost posebej pripravili in občinstvu - v istrskih nošah - zaplesali nekatere značilno severnoistrske plese, kot so šetepaši, šaltin, polka, dopaši in valček. (dam)

Opozorilo gojiteljem oljk

Koordinacijski odbor za oljkarstvo, ki deluje v okviru deželnega ravnateljstva za kmetijstvo, je včeraj ponovilo opozorilo gojiteljem oljk v miljski občini, da obstaja nevarnost napada oljčne muhe. Nevarnost je največja na območjih Lazareta, Sv. Jerneja in Čampor, zato omenjeni odbor poziva gojitelje, ki imajo nasade na teh območjih, naj čim prej — po možnosti še ta teden — škropijo proti oljčni muhi po navodilih, ki jim jih je z okrožnico posredovala opazovalnica za rastlinske bolezni v Trstu.

TEČAJI ZA ZAČETNIKE
z brezplačno uporabo materiala
tel. 364582
od 9. do 12.30 in od 16. do 19.

prireja ogled slovite predstave
Drame SNG Maribor

Faust

v torek, 1. oktobra v Cankarjem domu v Ljubljani.
Odhod avtobusa v popoldanskih urah. - Informacije na upravi SSG, tel. 734265.

razstave

V TK galeriji je na ogled skupinska poletna razstava s posebnimi popusti.

V prtiličnih prostorih TKB - Ul. Filzi 10 razstavlja svoja novejša dela slikar ALDO PIRIH.

V Muzeju Revoltella, v Ul. Diaz 27, bo na ogled do 30. t. m. razstava l'OTTO-CENTO RITROVATO - restavrirane slike in skulpture, ki so bile shranjene v muzeju. Do konca septembra so na voljo vodeni obiski za vse in sicer po sledečem urniku: v sredo, 25. t. m., ob 18. uri; v petek, 27. in v ponedeljek, 30. t. m., ob 11. uri.

V galeriji Cartesius je do 29. t. m. na ogled razstava skulptur PINA CORRADINJA.

ČEDAD - V prostorih TKB in v galeriji Paolo Diacono razstavlja do 30. t. m. slikarka CLAUDIA RAZA.

Na sedežu letovišarske ustanove v Sesljanu je na ogled do 5. oktobra razstava tržaškega slikarja Francesca VOLPIJA.

Bridarjeva hiša-Devin. Do 29. t. m. je v prostorih Bridarjeve hiše v Devinu na ogled razstava Serene Bellini in Paola Pascutta ZNAKI IN SANJE.

V prostorih gledališča Miela je do 30. t. m. na ogled razstava grafičnih del slikarja Yourija CHASOFFA.

Grad sv. Justa - Bastione fiorito. Do 4. oktobra je na ogled razstava slikarja ROMOLA BERTINIJA.

razne prireditve

Glasbena zadruga Ars nova vabi na Country žur s skupino PLAVA TRAVA ZABORAVA v nedeljo, 29. septembra 1991 v diskoteki Euforia v Devinu od 20. ure dalje. Vabila s popustom (5000 lir) lahko dobite v gostilni Silvester v Nabrežini in v baru SKD Tabor na Opčinah. Pohitite!

KD J. Rapotec - Prebeneg vabi v petek, 27. t. m., ob 20.30 na predstavitev pesniške zbirke Borisa Pangerca PESEM BREGA. Spregovoril bo Miran Košuta, sodelovali bodo recitatorji in pevska skupina KD J. Rapotec.

1946 - 1991 - V nedeljo, 29. t. m., ob 15. uri bo v Trebčah proslava 45. OBLETNICE POSTAVITVE SPOMENIKA PADLIM V NOB. Nastop otrok osnovne šole P. Tomažič in vaške godbe na pihala V. Parma. Vabijo VZPI - ANPI Trebče in druge vaške organizacije. Udeležite se!

koncerti

Ciklus koncertov Repentabor
V nedeljo, 29. t. m., ob 18. uri bo na sporedu koncert posvečen Wolfgangu Amadeusu MOZARTU. Nastopili bodo Miloš Pahor, Gertraud Gameraith, Johanna Gameraith in Irena Pahor.

Glasbeni september
Jutri, 26. t. m., ob 20.30 bo v evangeličansko-luteranski cerkvi Largo panfili na sporedu koncert pianista Paola FASOLE.

V Palasportu pri Čarboli bo 14. oktobra ob 21. uri na sporedu celovečerni koncert MARCA MASINIJA.

Koncerti TRIESTE PRIMA
Danes ob 20.30 bo v evangeličansko-luteranski cerkvi - Largo Panfili nastopil OSTERREICHISCHES ENSEMBLE FÜR NEUE MUSIK, ki ga vodi Herbert Grasi.

kino

ARISTON - 17.45, 22.15 Il muro di gomma, r. Marco Risi.

EXCELSIOR - 17.30, 22.15 Scappatella con il morto, i. Kristie Alley.

EXCELSIOR AZZURRA - 17.00, 22.00 Che vita da cani, i. Mel Brooks.

NAZIONALE I - 16.30, 22.15 Indiziato di reato, i. Robert De Niro.

NAZIONALE II - 16.30, 22.15 I ragazzi degli anni 50.

NAZIONALE III - 16.30, 22.15 Una scatenata moglie insaziabile, □□

NAZIONALE IV - 16.30, 22.15 Apache, pioggia di fuoco.

GRATTACIELO - 17.30, 22.15 Fuoco assassino, i. K. Russell, R. De Niro.

MIGNON - 16.30, 22.15 Il silenzio degli innocenti, i. J. Foster.

EDEN - 15.30, 22.10 Sempre buio in sala, porn., □□

CAPITOL - 15.30, 21.30 Balla coi lupi, r-i. Kevin Costner.

LUMIERE - 18.00, 22.15 Risvegli, r. Penny Marshall, i. Robert De Niro, Robin Williams.

ALCIONE - 17.30, 22.00 Il marito della parrucchiera, r. P. Leconte, i. A. Galiena, J. Rochefort.

RADIO - 15.30, 21.30 Le casalinghe preferiscono gli stalloni, porn., □□

včeraj - danes

Danes, SREDA, 25. septembra 1991
AVRELIJA

Sonce vzide ob 6.55 in zatone ob 18.58 - Dolžina dneva 12.03 - Luna vzide ob 19.12 in zatone ob 8.37.

Jutri, ČETRTEK, 26. septembra 1991
KOZMA - DAM.

PLIMOVANJE DANES: ob 4.31 najnižja -42 cm, ob 10.45 najvišja 57 cm, ob 17.13 najnižja -53 cm, ob 23.17 najvišja 34 cm.

VREME VČERAJ: temperatura zraka 22 stopinj, zračni tlak 1018,3 mb naraščajo, veter severovzhodnik 8 km na uro, vlaga 44-odstotna, nebo jasno, morje rahlo razgibano, temperatura morja 22,2 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILI SO SE: Manuel Savadori, Matteo Martin, Luca Jurincic, Giovanni Stofa, Giulia Trocca, Laura Losi.

UMRLI SO: 69-letni Salvatore Marsetti, 90-letna Erminia Kociancich, 84-letna Maria Vites, 78-letni Giovanni Schiavon, 76-letna Nerina Lipus, 85-letni Carlo Cerniava, 79-letna Grazia Guzzardi, 83-letna Iolanda Maraspin, 75-letni Carlo Valentincic, 80-letna Giorgia Azzopardo, 104 leta stara Amalia Sterle, 86-letna Amelia Jakic.

SLUŽBA LEKARN

Od ponedeljka, 23., do nedelje, 29. septembra 1991

Normalen urnik lekarn: 8.30 - 13.00 in 16.00 - 19.30

Lekarne odprte od 13.00 do 16.00
Trg Unità 4 (tel. 365840), Ul. Mascagni 2 (tel. 820002), Lungomare Venezia 3 - Milje (tel. 274998).

OPCINE - Proseška ulica 3 (tel. 215170) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Lekarne odprte od 19.30 do 20.30
Trg Unità 4, Ul. Mascagni 2, Trg Ospedale 8, Lungomare Venezia 3 (Milje).

OPCINE - Proseška ulica 3 (tel. 215170) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Nočna služba

Lekarna odprta od 20.30 do 8.30
Trg Ospedale 8 (tel. 767391).

ZA DOSTAVLJANJE ZDRAVIL
NA DOM TEL. 350505

URAD ZA INFORMACIJE KZE

Urad za informacije KZE deluje od ponedeljka do petka od 8. do 13. ure - tel. 573012.

menjalnica

24. 9. 1991

TUJE VALUTE	FIXING MILAN	BANKOVCI TRST
Ameriški dolar	1256,500	1210.—
Nemška marka	748,350	743.—
Francoski frank	219,590	216.—
Holandski florint	664,030	658.—
Belgijski frank	36,327	35,50
Funt sterling	2180,200	2155.—
Irski sterling	2000,900	1965.—
Danska krona	193,870	188.—
Grška dramma	6,728	6,30
Kanadski dolar	1105.—	1060.—

gledališča

Gledališče ROSSETTI

Pri blagajni gledališča je v teku vpisovanje novih in potrditev starih abonmajev za gledališko sezono 1991/92.

Gledališče VERDI

Jesenska simfonična sezona 1991

V petek, 27. t. m., ob 20.30 bo na sporedu koncert pod vodstvom dirigenta Carla MELLESA. Na sporedu Bruckner in Dallapiccola. Pela bo sopranista Sarah LEONARD. Ponovitev v soboto ob 18. uri.

La Contrada - Gledališče Cristallo
Sezona 1991/92. V gledališču Cristallo in pri UTAT v Pasaži Protti lahko dvignete ali potrdite abonma.

razna obvestila

Sklad »M. Čuk« obvešča, da je vsak terek na razpolago svetovalnica za vzgojo in razvoj. Informacije na tel. 212289.

Skupina animatorov v sklopu ZSKD prireja intezivni gledališki tečaj na temo »Telo in giba« namenjen članom amaterskih gledaliških skupin, animatorjem, ljubiteljem gledališke umetnosti in kulturnim delavcem. Tečaj, ki ga bo vodila Susan Petri, bo v dneh 1., 2., 3., 8., 9. in 10. oktobra 1991, od 20.30 do 22. ure v Gregorčičevi dvorani, ul. sv. Frančiška 20/II. nadstropje. Informacije in prijave do 30. t.m. na ZSKD — ul. s. Francesco 20 v Trstu — Tel. 635626 ob uradnih urah.

Slovensko stalno gledališče - Baletna šola - Nova sezona baletne šole prične v sredo, 2. oktobra. Vpisovanje in informacije na upravi SSG, ul. Petronio 4, tel. 734265 vsak delavnik od 10. do 14. ure. Sestanek s starši ter novimi in stari gijenci bo v vadenih prostorih Kulturnega doma istega dne ob 16. uri.

Odbornišvo za šolstvo in kulturo devinsko nabrežinske občine prireja v Centru »Štrekelj« - Domu za kulturo mladih v Sesljanu naslednje delavnice: knjižno delavnico SKOČI V KNJIGO ter glasbeno delavnico ZVOČNI PLANET za otroke iz vrtca in prvih dveh razredov osnovne šole; gledališko delavnico RDEČA SKRINJA za otroke 3., 4., in 5. razreda osnovne šole. Rok za vpisovanje zapade v ponedeljek, 30. t.m. Za informacije telefonirajte na občinski urad za šolstvo, soba 20, tel. 200421, int. 17 ali 59, ki je odprt javnosti vsak delavnik od 9. do 11.30.

izleti

KD Kraški dom organizira v nedeljo, 29. septembra izlet v Caorle pri Benetkah. Za zabavo bosta poskrbeli Tonca in Vanka. Vpisovanje in dodatne informacije: tel. 327124.

Sekcija Slovenske skupnosti v občini Dolina prireja v nedeljo, 6. oktobra enodnevni izlet v Savinjsko dolino, Tabor in Celje. Prijave po telefonu na št. 228481.

Sindikat upokoencev CGIL za vzhodni Kras — Opčine organizira 8., 9. in 10. oktobra tridnevni izlet v Albo na »Šagro gomoljk«. Vpisovanje na sedežu, Narodna ul. 69 - Opčine, telefon 214222 v ponedeljek, sredo in petek od 9. do 12. ure.

55 - letniki občine Dolina priredijo 13. oktobra enodnevni izlet v Furlanijo. Interesenti naj se zgledajo pri Justu Žerjalu - Dolina, tel. št. 228254 ali pri Sergiju Vatovcu - Ricmanje, tel. št. 281376 do nedelje, 29. t. m.

mali oglasi

Trst - Ul. Baiaumonti 3 - Tel. 820766

POHIŠTVO IN OPREMA

ZAPOSILITEV dobila takoj izkušena kuharica ali kuhar, ter prijazna natakaričica v znani gostilni na Krasu. Ponudbe pod šifro »Izkušen in prijazen« poslati na Publistet Srl, Ul. dei Montecchi 6 - 34137 Trst.

DEKLE s prakso sprejme otroke v varstvo. Telefon 910142.

PRAŠIČJI narezek in vino iz lastnega hrama nudi Drečje v osmici v Vrtni ulici v Doberdolu.

PRODAM Mini maifair, letnik 1986, v dobrem stanju. Telefonirati od 19. ure dalje 51795.

PRODAM skoraj nov 600 literski sod iz nerjavečega jekla. Telefon 569357.

PSE vrhunskega porekla (z rodovnikom) pasme doberman nizeozemske - nemške veje prodamo. Tel. (003861) 611185.

OSEBNI računalnik Machintosh LC še v garanciji prodam. Tel. 302748 v večernih urah.

PRODAM golf 1300 GLS v dobrem stanju. Tel. ob večernih urah na št. 280754.

MILAN — HONG KONG
594.100 lir do 20 kg teže

CATANIA — MILAN
10.000 lir do 250 gr teže

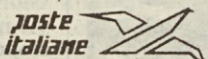
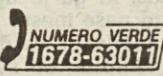
EMS HITRA POŠTA

Prvi!

Zaupaj svoje pošiljke službi Express Mail Service (EMS), ki je nedvomno najhitrejša. EMS, ki je uradni sponzor olimpijskih iger leta '92, je služba, ki jo vodi Italijanska pošta v sodelovanju s tujimi poštnimi službami. EMS vključuje: službo CAI POST za mednarodne pošiljke in službo PI POST za pošiljke na državnem ozemlju. Hitrost, varnost in ugodnost so značilnosti, s katerimi sta se službi uveljavili.

ZA INFORMACIJE

BANCA DI CREDITO DI TRIESTE
TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

Tel.: Sedež 040/67001
Agencija Domjo 831-131
Agencija Rojan 411-611
Filiala Cedad 0432/730-314

Predlog generalnega direktorja Rai Pasquarellija

Združitev evropskih televizijskih moči proti ameriški konkurenci

URBINO - Če Evropa združi svoje sile na televizijskem področju je sposobna proizvajati kakovostne programe po konkurenčnih cenah. In po spremembah v državah vzhodne Evrope je vseevropski dogovor danes možen. Iz tega prepričanja je izhajal v svojem poročilu generalni direktor Rai Gianni Pasquarelli na posvetu o novih ciljih evropske televizije, ki so ga priredili v Urbino v okviru televizijskega festivala Prix Italia.

Evropske televizije potrebujejo vsako leto za 180 milijonov ur programov, da napolnijo svoje sporede. Danes je le 25 odstotkov programov evropske proizvodnje, ostalo je predvsem ameriška proizvodnja. Tudi zaradi tega ima stara celina letno dva tisoč milijard lir izgube v trgovanju z ZDA na področju televizijskih programov, ogrožajo pa jo tudi novi dogovori med ZDA in Japonsko. S temi sredstvi bi lahko Evropa proizvajala kakovostne in konkurenčne programe.

Po Pasquarellijevi oceni je mogoče proizvajati filme, televizijske nanizanke in nadaljevanke z izrazito evropskim kulturnim pečatom na Vzhodu po dostopnih cenah (od 600 do 850 milijonov lir za uro programa proti sedanjim dvem milijardam), če se izkoristi sedanje sinergije, se izboljša storilnost vzhodnoevropskih studijev in se ustanovi posebno banko za financiranje evropske televizijske proizvodnje. Načelne dogovore in operativne programe bi lahko pripravili v okviru evropskega združenja za televizijsko kooperacijo. Združenje bi se moralo spremeniti v neke vrste agencijo, ki naj bi spodbujala in ocenjevala uresničljivost in gospodarsko uspešnost predlaganih programov.

Pasquarelli je v svojem prispevku nakazal tudi možne korake uresničevanja njegove

zamisli: do januarja 1992 bo morali združenje prilagoditi novim nalogam, do maja 1992 bi združenje lahko pripravilo mapo možnih proizvodnih obratov, do septembra 1993 pa bi morali rešiti problem finansiranja. Dogovor je po oceni generalnega direktorja Rai možen, če ga bodo sklenile predvsem javne televizijske hiše. Poleg tega pa bi morali v načrtovanju sodelovanja dati prednost predvsem proizvodnji programov in se manj angažirati v tekmi za »novo tehnologijo« s še nejasnimi standardi.

Predsednik Rai Manca, ki bo danes povzel zaključke simpozija, je v pogovoru z novinarji poudaril, da v glavnem soglaša s poročilom generalnega direktorja, nekatere trditve pa ga ne povsem prepričajo. Po njegovem mnenju je res, da je treba spodbujati dogovor televizijskih hiš z javnim kapitalom, pri tem pa seveda ni mogoče prezreti prisotnosti in vloge zasebnih televizijskih družb. Prav tako je bil mnenja, da je v svojem poročilu Pasquarelli preveč poudaril vprašanje programov, medtem ko je skoraj prezrl vlogo informacije. Tudi to je področje, o katerem velja razmišljati v navezovanju sodelovanja. In končno se mu Pasquarelli ni zdel dovolj prepričljiv v njegovi želji po zapostavljanju naložb za nove tehnologije.

Po današnjih zaključkih bo bolj jasno, ali je vodstvo italijanske televizije v svojih pogledih in predlogih dovolj v sozvočju. Včerajšnje Mancove besede nakazujejo nekaj razpok, kot so nekoliko različni pogledi na preustroj Rai. Manca soglaša s Pasquarellijem, da je treba poenotiti proizvodne strukture, obenem pa poudarja, da morajo mreže ohraniti svojo kulturno identiteto in neodvisnost.

Paolo Villaggio kralj smeha na Funny festivalu

RIM — Ustanovitev posebne nagrade, poimenovane po Ugu Tognazziju in namenjene italijanskemu igralcu, igralci in režiserju, ki se je uveljavil na področju zabavnega filma; nova sekcija, posvečena zabavnim televizijskim reklamam in okrogla miza o terapiji smeha z udeležbo terapevtov so novosti letošnjega Funny film festivala, ki bo od 4. do 10. oktobra v kraju Boario terme. Festival, ki ima kot geslo Smeh za boljše življenje, sta včeraj na tiskovni konferenci v Rimu predstavila predsednik Giorgio Cenni in umetniški vodja Franco Cauli.

Na festivalu, ki se bo začel s predvajanjem filma Fink (dobil je prvo nagrado na festivalu v Cannesu), bodo predstavili 31 zabavnih filmov iz 16 držav. Med izbranimi filmi so tudi nekateri, ki so proizvod manj znanih kinematografij kot so avstralska, južnoafriška, iranska in burkinska. Filmi, ki so bili izbrani po kriteriju kakovosti, po mnenju predstaviteljev dokazujejo, kako različni avtorji izhajajo iz svojega kulturnega okolja satirično obravnavajo različne družbene probleme od rasizma do spolne diskriminacije, od ironičnega prikaza sožitja, do satiričnega opisa politike in mafije.

Med festivalom bo italijanski igralec Paolo Villaggio kronan za Kralja smeha.

Jesus Christ po japonsko

Japonci so sklenili, da bodo pripravili svojo postavitev ameriškega musicala Jesus Christ Superstar, ki je pred leti doživelaa izreden uspeh na vseh svetovnih odrih in na filmskem platnu. Nosilno Jezusovo vlogo so v novi postavitvi zaupali Yuic-hiru Yamagushiju (Telefoto AP)

AUTOPARK
BELVEDERE

MESEČNA NAJEMNINA — uporaba 24 ur
MESEČNA NAJEMNINA — za uslužbenca
DNEVNA TARIFA — od 8. do 20. ure
1. URA PARKIRANJA — za prvo uro
VSAKIH NADALJNIH 15 minut

200.000 lir
100.000 lir
8.000 lir
1.200 lir
500 lir

INFORMACIJE
TRST
Ul. Udine Tel. 418519

današnji televizijski in radijski sporedi

RAI 1 5.55 Nad.: Piccolo mondo antico (3.del) 6.55 Variete: Unomattina 7.00 Poročila 10.05 Igre brez meja 11.55 Vreme in kratke vesti 12.05 Variete: Occhio al biglietto estate 12.30 Dok.: 30 let zgodovine 13.30 Dnevnik - tri minute 14.00 TV film: Le cinque giornate di Milano (zgod., lt. 1970, r. L. Castellani) 15.00 Odprta šola: L'Italia difficile, 15.30 La ricerca 16.00 Variete: Jesenski Big 17.55 Danes v Parlamentu 18.00 Prix Italia 1991 18.45 Dok.: La macchina meravigliosa 19.40 Almanah in dnevnik 20.40 Film: L'uomo senza paura (vestern, ZDA 1955, r. King Vidor, i. Kirk Douglas, Jeanne Crain) 22.15 Nan.: Alfred Hitchcock 22.45 Dnevnik 23.00 Šport: IP v atletiki 24.00 Nočne vesti in vreme 0.30 Danes v parlamentu 0.35 Šport: boks, Italija-ZDA (diletanti), biljard 1.15 Filmske novosti 1.25 Rubrika opolnoči	RAI 2 6.00 Nanizanke in risanke 8.30 Nan.: L'arca del dr. Bayer 9.05 E'na rastlina na dan 9.20 Izobraž. odd.: Campus 9.50 Film: Racconti d'estate (kom., lt. 1958) 11.40 Nanizanki: Lassie, 12.05 Amore e ghiaccio 13.00 Dnevnik - ob trinajstih 13.30 Gospodarstvo in vreme 13.45 Segreti per voi 13.50 Nad.: Quando si ama, 14.20 Santa Barbara 15.10 Film: Le diavolerie di Till (zgod., Fr. 1956, r.-i. Gérard Philippe) 16.40 Odprti prostor 17.00 Vesti in iz Parlamenta 17.10 Nan.: Hill Street 17.55 Nogomet: Bolgarija-Italija (prijateljska tekma) 18.45 Športne vesti 19.45 Dnevnik in šport 20.30 Film: Allan Quatermain e le miniere di Re Salomone (pust., ZDA 1985, r. Jack Lee Thompson, i. Richard Chamberlain) 22.15 Mixer dokumenti 23.15 Nočni dnevnik 23.30 Vreme, vesti, horoskop 23.35 Nogomet: Švedska-Italija Under 21	RAI 3 11.00 Šport: tenis, 11.30 atletika - 50 milj 12.30 Aktualno: Krožek ob 12 14.00 Deželne vesti 14.30 Popoldanski dnevnik 14.45 Dok.: Šola se obnavlja 15.45 Športno popoldne: SP v balinanju, 16.10 SP v jadrnanju Tornado, 16.30 golf (ženske) 17.00 Drobci 17.10 Film: Sanremo, la grande sfida (glas., lt. 1960, r. Piero Vivarelli, i. Teddy Reno, Mina) 18.35 Drobci 18.45 Dnevnik, športna rubrika Derby in vreme 19.00 Dnevnik 19.30 Deželne vesti 19.45 BlobCartoon 20.05 Variete: Non è mai troppo tardi 20.30 Film: Octopussy - Operazione piovra (krim., VB 1983, r. John Glen, i. Roger Moore, Maud Adams) 22.40 Dnevnik 22.45 Nan.: I Professionals 23.40 Nočni dnevnik 0.25 Vremenska napoved 0.30 Film: Cina, mio dolore (dram., ZDA 1988)	TV Slovenija 1 8.50 Video strani 9.00 Mozaik (pon.), otroška oddaja: Živ žav (pon.) 9.55 Nadaljevanke: Materinska ljubezen 13.00 Poročila 15.20 Video strani 15.30 Sova (pon.), vmes nanizanka Skupni računi in nad. Ognjena polja 16.55 Poslovne informacije 17.00 Dnevnik 17.05 Mozaik. Dok.: Boj za obstanek - Velika slana puščava, 17.30 Dunaj 17.50 Špored za otroke: Srečna hiša dober dan (mladinska igra 18.50 Risanka 19.15 TV okno 19.30 Dnevnik 19.55 Vremenska napoved 20.05 Film tedna: Tujca se poljubita (ZDA 1983, r. Matthew Chapman, i. Peter Coyote) 21.40 Intervju: General Rudolf Hribernik-Svarun 22.20 Dnevnik in vreme 22.45 Videogodba 23.30 Nočni program Sova, vmes nan. Alf in nadaljevanke Ognjena polja 0.50 Video strani	TV Koper 17.30 Športni pregled 18.30 Risanke 18.50 Oddaja v slovenščini: Odprta meja 19.00 TVD Stičiče 19.25 Video agenda 19.30 Otroška oddaja: Lanterna magica, vmes dokumentarec Enciclopedia Giramondo 20.30 Nadaljevanke: La speranza dei Rayan 21.00 Nanizanka: Buck Rogers 21.50 Dokumentarna oddaja: Čuda sveta 22.20 Dnevnik 22.30 Nan.: Agente Pepper 23.20 Rubrika o športu	TV Slovenija 2 9.00 Program HTV 1 18.30 Alpe Jadrn 19.00 TV Slovenija 2 - Studio Maribor, Poslovna borza 19.15 TV Ruleta 19.30 Dnevnik ORF 20.00 Žarišče 20.30 Opera: Peter Grimes (B. Britten) 23.05 Svet poroča 23.50 Eksperimentalni program Yutel	RADIO TRST A 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.00, 14.00, Poročila; 7.20 Dobro jutro, vmes Koledar; 8.10 Na počitnice (pon.); 8.50 Priljubljene melodije; 9.30 Roman: Mozart na potovanju v Prago (r. Glavko Turk, 3. del); 10.00 Pregled tiska; 10.10 S koncertnega repertoarja; 11.30 Slovenska lahka glasba; 12.00 Razglednice iz Španije; 12.20 Evergreeni; 12.40 Tržaški oktet v gledališču Miela v Trstu; 12.50 Orkestri; 13.20 Narodnozabavna glasba; 13.35 Človek v mejnih situacijah; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Poletni mozaik; 16.00 Dvojezičnost in identiteta; 16.30 Rock zvezde; 17.00 Kulturna kronika; 17.10 Klasični album: Mendelssohn-Bartholdy; 18.00 Jugoslavija po letu 45; 19.20 Zaključek. RADIO SLOVENIJA 5.00, 6.00, 6.30, 7.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 18.00, 19.00, 21.00, 23.00 Poročila; 6.35 Vremenska napoved; 6.50 Dobro jutro, otroci; 7.00 Jutranja kronika; 8.15 Obvestila in glasba; 9.20 Dnevnikov odmev; 12.05 Na današnji dan; 12.30 Kmetijski nasveti; 13.00 Do 13.00; 13.20 Obvestila; 15.00 Radio danes, radio jutri; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Obvestila in čestitke poslušalcev; 17.00 Studio ob 17.00; 19.30 Obvestila in glasba; 19.45 Lahko noč, otroci!; 20.00 Koncert za besedo: Chopin; 20.25 Naši interpreti; 21.05 Knjižni trg; 21.30 Odlomki iz opere Seviljski brivci; 22.00 Zrcalo dneva; 22.30 Zbrane melodije; 23.05 Literarni nokturno; 23.15 Nočna glasba. RADIO KOPER (slovenski program) 7.30, 13.30, 14.30, 16.30 Poročila; 19.00 Dnevnik; 6.00 Za dobro jutro; 6.10 Vremenska napoved in prometni servis; 6.30 Jutranjik in cestne informacije; 7.00 Kronika; 7.30 Dnevni pregled tiska; 7.35 Kulturni servis; 8.00 Prenos Radia Slovenija; 10.35 Prenos Vala 202, 13.00 Na valu Radia Koper; 13.15 Od enih do treh; 14.35 Pesem tedna; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 17.30 Primorski dnevnik; 18.00 Glasbene aktualnosti; 18.35 Glasbene želje po telefonu; 19.30 Prenos Radia Slovenija. RADIO KOPER (italijanski program) 6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 8.40 Vsega po nekaj; 9.00 Ugani; 9.35 Popevka po želji; 10.00 Na prvi strani; 10.40 Družinsko veselje; 11.00 Srečanja; 12.00 Glasba po željah in čestitke; 14.40 Pesem tedna; 14.45 Edig Galletti; 15.00 Komedijant; 16.00 Poletna oddaja; 16.15 Rock-onario; 16.30 Summersong; 17.00 Telefonski pozivi v živo; 17.35 Plošče; 17.50 Poletni koncert; 18.00 Alphabet Street; 18.30 Souvenir d'Italy; 19.00 Najlepše; 20.00 Nočni program. RADIO OPČINE 7.30, 13.30, 17.30 Poročila; 10.00 Matineja in obvestila; 17.00 Pogovor z vedeževalko: Vas zanima vaša prihodnost?; 19.00 Glasba po željah; 20.30 Pogovor z odvetnikom in ostali Trst.
---	---	--	--	---	--	--

Končno odobrena preambula in prvi členi statuta

Po daljši razpravi so bili sprejeti pomembni amandmaji k preambuli

Razprava o Statutu se je po dolgotrajnih prerekanjih in prepričevanjih o proceduralnih zadevah v ponedeljek, na sinočni seji vendarle pričela. Vendar pa je občinski svet, ki mu je predsedoval podžupan Del Ben, uspel odobriti le kakega pol ducata členov, poleg preambule, ki je bila pravzaprav najtrši oreh. S takim ritmom in upoštevanjem, da obsega osnutek statuta 95 členov, ni težko predvideti, da se bo razprava podaljšala preko predvidenih rokov, čeprav bo občinski svet zasedal tudi danes, v petek, soboto in predvidoma tudi 30. septembra. O celotnem dokumentu naj bi sicer glasovali že v soboto, vendar tega cilja najbrž ne bo mogoče doseči. Stiska s časom se že pozna. Tudi po reakcijah predstavnikov strank. Tako je bilo slišati predlog, naj bi občinski svet zasedal nepretrgoma, do odobritve Statuta.

Če odštejemo uvodni del, ki je bil namenjen bolj ali manj iskrenim izrazom solidarnosti z županom Scaranom zaradi grobega napada, ki naj bi ga povzročil Fiorelli z interpelacijo na ponedeljkovi seji, je bila celotna seja namenjena razpravi Statuta. Krščanskodemokratska skupina je glede ponedeljkovega dogodka predstavila osnutek resolucije, kjer izraža ogorčenje nad takim načinom nastopanja in blatenja, izraža solidarnost županu in potrebo po vspostavitvi drugačnih odnosov in lastnega spoštovanja v skupščini. Republikanci so v zvezi z dogodkom razširili posebno izjavo. Dogodek so obsodili tudi predstavniki nekaterih drugih skupin v občinskem svetu.

Osnutek dokumenta KD bo prišel na dnevni red po koncu razprave o Statutu.

Gledé razprave o Statutu pa predvsem osnovna ugotovitev: po poteku sinočne seje sodeč, se je povsem razveden poskus, da bi občinski svet prisilili k sprejemu osnutka statuta, tako kakor je bil predložen. Tako v preamboli, kakor v začetne člene je bilo vnešenih (in torej odobrenih) več pomembnih amandmajev. Okrog nekaterih se je izoblikovala naravnost plebiscitarna večina. Obstajajo torej precejšnje možnosti, da se bo dalo še marsikaj spremeniti med samo razpravo, čeprav predstavnikom

nekaterih strank večine, to so tudi jasno povedali, to ni po godu.

Zapisali smo, da je bila preambula trd oreh. Predloženih je bilo lepo število amandmajev. Zeleni Fiorelli je predlagal čisto novo kratko besedilo, predstavnik SDL so bili za odpravo dela besedila, ki se nanaša na motivacijo o podelitvi mestu Gorici zlate medalje za vojaške zasluge, misovce je motilo dvojezično poimenovanje za Štandrež in Podgoro. Zeleni (smejočega se sonca), krščanski demokraci in slovenska skupnost, so svoje predloge amandmajev oblikovali v skupni predlog, ki je potem naletel na široko odobravanje. Pomembno je zlasti izrecno sklicevanje na dejstvo, "da goriško skupnost označuje sožitje italijanske, furlanske in slovenske skupnosti, v preteklosti pa je bila pomembna tudi prisotnost judovske in nemške skupnosti".

Za amandma, ki obsega še nekaj določil, med drugim sklicevanje na mednarodne pravne norme, pri postopku uresničevanja ciljev navedenih v statutu je glasovalo 22 svetovalcev, 11 je bilo vzdržanih, 1 proti.

Ob tem velja ugotoviti, da so bila stališča o vnosu amandmaja, ki specifično opredeljuje prisotnost različnih narodnostnih komponent v občini zelo deljena, tako v vrstah večine, kakor tudi v vrstah opozicije. Ob glasovanju za celotno preambulo pa je bil izid nekoliko drugačen: 21 za, 2 proti in 11 vzdržanih.

Amandmaji Fiorellija, misovcev in SDL so bili zavrnjeni.

Fiorelli je predlagal tudi, naj bi besedilo Statuta sproti prevajali v furlanščino in slovenščino. Predlog ni bil sprejet.

In ob koncu še dogodek, v zvezi z uro, ki je prispeval, da se je nekajurna, sicer utrudljiva in včasih kar mučna razprava, nekoliko razvila. Približno ob 18.30 je občinski sel prinesel na mizo odbora veliko stensko uro, ki naj bi, dovolj vidno, merila čas in dolžino posegov. Pa tudi ta ukrep, kot kaže, ni pomagal da ne bi prišlo do občasnega prerekanja in tudi, medsebojnega nagajanja med predsedujočim in najbolj glasnim predstavnikom opozicije.

B. Špacapan pojasnjuje predloge SSK o Statutu

Podpora zelenih in DSL odpor PSDI, PRI in MSI

V zvezi z razpravo o Statutu, nam je občinski svetovalec Bernard Špacapan poslal naslednje razmišljanje:

"K razpravi o Statutu Goriške občine bi rad dodal nekaj misli, da bi bolj osvetlil stališče stranke Slovenske skupnosti do tega vprašanja. Naša stranka se je lotila obravnave novega statuta z največjo resnostjo; zavedala se je namreč, da gre za edinstveno in zgodovinsko priliko za priznanje slovenske prisotnosti v naših krajih. Še pred začetkom dela komisije smo vedeli, da bodo ostale stranke skušale vso problematiko v zvezi s Slovenci prenesti na višje državne organizme, češ, da še ni odobren zaščitni zakon. Prav temu smo se želeli v prvi vrsti zoperstaviti, ker točno vemo, da se bodo v Rimu nanašali na lokalne sklepe, ko bo šlo zares glede zaščitnega zakona.

Svoje predloge je Slovenska skupnost oblikovala in poslala v javnost že pred meseci. Glavne zahteve so bile, da mora biti obstoj Slovencev priznan v preambuli, da mora biti zagotovljena raba slovensčine slovenskim predstavnikom na vseh ravneh, da naj ostanejo samostojni slovenski rajoni ter vrsta predlogov v zvezi z referendum, z državljanovim branilcem itd. Kaj je od vsega tega v sedanjem osnutku statuta? Mislim, da zelo malo, vendar še to kot sad težkega pogajalskega dela in samo zaradi prisotnosti Slovenske skupnosti v večinski koaliciji. Biti v večinski koaliciji v demokraciji pa pomeni, da velja, kolikor volilcev imaš.

V komisiji, ki je pripravljala statut sem bil podpisani edini Slovenec in sem moral zato sam zagovarjati predloge v korist Slovencev. Od ostalih strank so nam bili zeleni in PDS naklonjeni, socialistični predstavnik se o teh predlogih ni nikoli izrekel. Liberalci Majo in krščanski demokrati pa so držali korektno linijo do nas. Proti so nam bili vseskozi socialdemokrati, republikanci in seveda, misovci. V takem političnem kontekstu so seveda možnosti v mejah demokratične igre.

Ostaja seveda odprta možnost glede sprememb po razpravi v občinskem svetu. Na žalost zaradi sporov med večinskimi strankami ni bilo mogoče, kot je želela pripravljalna komisija, še enkrat preveriti stališča prebivalstva o statutu. V tej fazi bi lahko Slovenci zopet prikazali svoj konstruktivni doprinos, kot so to naredili v pripravljalni fazi.

Omenim naj še dva manjša, a važna aspekta, ki ju vsebuje osnutek statuta: priznan je obstoj pokopališč v okoliških vaseh (ki jih po nekaterih predpisih ne bi mogli več razširiti); priznana je tudi pomembnost dejstva, da občina Gorica spada v Brško gorsko skupnost, kar že sedaj veliko koristi našim ljudem, ki živijo v vaseh okraj Soče.

S spoštovanjem."

Občinski svet v Doberdolu

Danes ob 18. uri je sklicana seja občinskega sveta v Doberdolu. Osrednje vprašanje sicer dokaj zajetnega dnevnega reda je razprava in odobritev občinskega statuta. Občinski svet bo razpravljati tudi o položaju na Hrvaškem ter bo v zvezi s tem sprejel resolucijo. Seja bo v glasbeni sobi.

Združenje Italija - Slovenija

V Gorici so pred kratkim ustanovili združenje Italija — Slovenija. Združenje ima kot glavni cilj pospeševati stike in sodelovanje na socialnem, kulturnem in gospodarskem področju. Posebej je omenjeno sodelovanje na področju višješolskega šolanja. Združenje je kot prvo pobudo poskrbelo za tisk 40 tisoč razglednic s pozivom za priznanje Slovenije in Hrvaške. Občani naj bi jih poslali predsedniku Cos-sigi.

razna obvestila

SPD Gorica vabi v petek, 27. t.m. na prvi društveni večer. Vilko Fajt bo prikazal diapozitive s Slovenske planinske tranzverzale. Večer bo v prostorih knjižnice v Krizni ulici 3, ob 20.30.

SPD rekreacijska telovadba stopa v 22. sezono. Prvo srečanje bo v petek, 27. t.m., ob 21. uri v telovadnici Kulturnega doma v Gorici. Nato vsak torek in petek ob 21. uri.

Sekcija VZPI—ANPI Dol/Jamlje priredi v nedeljo 20. oktobra ob 15. uri tradicionalni partizanski piknik pri Marjotu Pahorju v Jamljah. Prijave sprejemata Mario Croselli in Karlo Kobal ter Ettore Moro do 15. oktobra. Interesente naprošajo, naj se pravočasno prijavijo.

Godba na pihala Kras iz Doberdola vabi prireja tečaj igranja raznih instrumentov in vabi k sodelovanju mlade godbenike. Godba nudi tudi instrumente. Interesenti naj se zgledajo pri Franku Ferfolji tel. 78077.

ŠKD Vipava vabi k sodelovanju otroke, ki bi se radi naučili kotalkanja. Sprejemajo otroke od 4. leta dalje. Prijave sprejemajo do 15. oktobra in sicer ob torkih in četrtnih od 18. do 20. ure ter ob sobotah od 15. do 17. ure v občinski telovadnici v Sovodnjah.

Občinska knjižnica v Doberdolu bo od 25. do 27. t.m. zaprta.

kino

Gorica

CORSO 18.00-22.00 »Scappatella con il morto«.

VERDI 18.00-22.00 »Che vita da cani«. Igra Mel Brooks.

VITTORIA Zaprt.

Nova Gorica

SOČA (Kulturni dom) 18.30-20.30 »Lepti John«.

SVOBODA (Šempeter) Danes zaprto. Jutri 20.30 »Čuvaj časa«.

DESKLE Danes zaprto. Jutri 20.00 »Grofičine opolzke igre«.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI Providenti — Travniki 34 — tel. 531972.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU S. Antonio — dr. Vittori — ul. Romana 147 — tel. 40497.

Ali prokura vodi kakšno preiskavo o podkupninah?

Na začetku ponedeljkove seje je svetovalec zelenih golobice, Fiorelli, zastavil zelo neljubo vprašanje županu. Želel je vedeti, če državno pravdnštvo v Gorici (in ne Prokurator) vodi preiskavo o vesteh, ki so prišle na dan na nedavnih političnih srečanjih in ki zadevajo podkupnine, ki naj bi si jih razdelila župan Scaran in podžupan Del Ben. V isti vlogi — predložil jo je v pisni obliki svetovalec tudi vprašuje, če je prokura začela preiskavo o izpovedih o celotnem ozadju zadeve glede upravljanja Sklada Coronini—Cromberg, ki jih je napovedal odvetnik Majo preko tiska.

Županova prva reakcija je bila zelo ogorčena in je Fiorellijevo gesto označil kot veliko nesramnost. Tako Scaranu kakor Del Ben sta napovedala, da bosta svojo čast zavarovala na sodišču.

Ob koncu seje pa je Scaran izrazil tudi razočaranje, da ga nihče od njegove stranke ni branil pred nesramnim napadom.

Na včerajšnji seji pa ni bilo župana. Nekateri so to ocenili kot izraz užaljenosti, oziroma spora.

V porastu število rakastih obolenj med (bivšimi) delavci ladjedelnice

Čeprav so v ladjedelnici že pred leti opustili uporabo azbestnih plošč kot izolacijskega materiala, se iz leta v leto večja število smrtnih primerov za rakom na pljučih, oziroma na pljučni preponi. Taki so izsledki raziskave, ki jo vodita zdravnik Claudio Bianchi v Trziču in Luigi Giarelli v Trstu. Po dosedanjih ugotovitvah in v vsedravnem poprečju, umre za to vrsto raka ena oseba na milijon prebivalcev. Na območju Trziča in Trsta, to je na območju, kjer živi približno 350 tisoč prebivalcev, pa je okrog 20 smrtnih primerov letno.

Kar dve tretjini žrtev sta delali daljši ali krajši čas v ladjedelnicih, kakih deset odstotkov smrtnih primerov je med pomorščaki, ki so bili prav tako, krajši ali daljši čas izpostavljeni vdihavanju azbestnih vlaken. Smrtne primere so ugotovili tudi med ženskami, ki so prišle v stik z nevarno snovjo po-

sredno, to je so vdihavale vlakna, ki so se nabrala na oblačilih sopro-rogov, oziroma drugih družinskih članov.

Čudno pri vsej zadevi je dejstvo, da število smrtnih primerov narašča, kljub temu, da so uporabo azbestnih vlaken opustili že pred leti. To je mogoče tolmačiti z zelo počasnim, vendar zato nič manj nevarnim učinkovanjem te kancerogene snovi. Rakasto obolenje se lahko pojavi tudi po deset in več letih. To pojasnjuje, zakaj je število smrtnih primerov še zmeraj v porastu in zakaj umirajo predvsem starejši, upokojeanci.

Kljub temu, da je splošno znano, da sodi azbest med kancerogene snovi in da je tisti, ki je bil več ali manj časa izpostavljen, v nevarnosti, da zbolijo za rakom, ta vrsta bolezni še ni priznana kot poklicna bolezen.

Morda bodo zadnji podatki, ki sta jih zbrala omenjena zdravnik,

le pripomogli k drugačnemu pristopu.

Novorojenka begunka iz Zadra

Zaenkrat še ni bilo množičnega prihoda beguncev iz Hrvaške, ki so se umaknili pred krutostjo vojne. Zmeraj bolj številni pa so posamezniki ali kar cele družine, ki so si zavetje pri sorodnikih, prijateljih ali znancih poiskali na lastno pest in prišli v Gorico in druge kraje kot turisti.

Med temi je tudi 21—letna Kati Kozulić iz Zadra, ki je našla zavetje pri sorodnikih v Gorici. V petek je Kati v goriški porodnišnici rodila hčerko Lucijo. Deklica je ob rojstvu tehtala 3,6 kilograma.

Lucija je tako prvi otrok beguncev s Hrvaške, ki se je rodil v našem mestu v teh težkih časih.

Skupaj s Kati in Lucijo je v Gorici tudi nona Rafaela.

Promet na tovornem postajališču se je znižal za okrog 10 odstotkov

Družba SDAG, ki upravlja tovrno postajališče (avtoporto) pri Štandrežu je te dni objavila podatke o obsegu prometa v prvih osmih mesecih letos. Do zaostritve razmer in začetka vojne v Sloveniji in kasneje na Hrvaškem je bil obseg prometa v glavnem enak lanskemu. Tako kar zadeva pošiljke uvoženega blaga, kakor tudi pošiljke namenjene izvozu.

Po zaostritvi razmer pa se je promet zmanjšal za približno deset odstotkov.

Podatki za celotno obdobje januar—avgust pa so naslednji: pošiljke (upošteva se število tovornjakov) namenjene uvozu so se znižale za 3,52 odstotka, pošiljke namenjene izvozu pa za 2,64 odstotka. Skozi tovrno postajališče je v prvih osmih mesecih le-

tos peljalo 90.873 vozil, v istem obdobju lani pa 93.804.

To pomeni, da je v obe smeri šlo vsak dan v poprečju okrog 400 tovornjakov. Najbolj gost promet so zabeležili od marca do maja in deloma tudi v juniju.

Podatki dokazujejo, da goriško mejno postajališče ohranja pomemben položaj tudi med kriznimi obdobji in da se ga prevozniki radi poslužujejo. Posebej velja ta ugotovitev za tovore z živino, za kar je postajališče že zdaj zelo dobro opremljeno, v kratkem pa bo še razširilo svoje zmogljivosti z odprtjem novih hlevov.

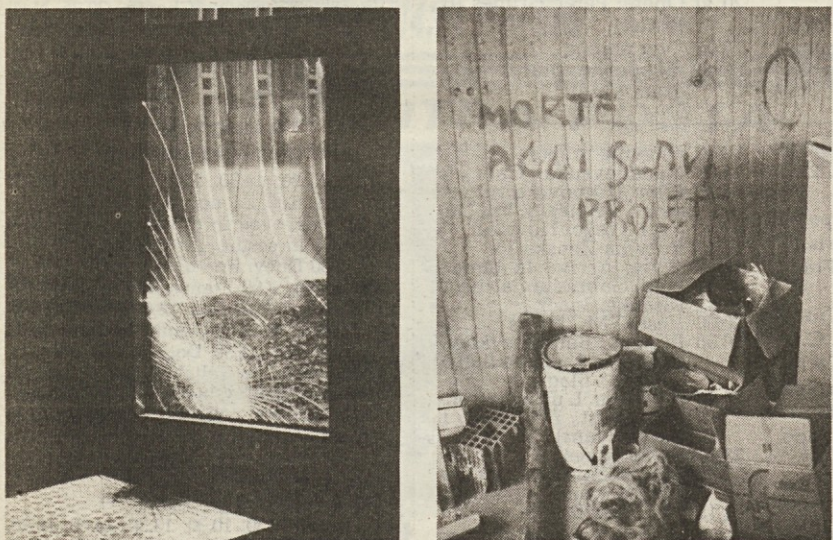
V prihodnjih mesecih namreč napovedujejo večji dotok tovornjakov z živino iz Madžarske in Poljske.

Aretirali domnevnega razpečevalca ki je Sergiu dal smrtno dozo mamila

Massimo Sergio, ki so ga v ponedeljek zvečer našli mrtvega na klopi v Spominskem parku v Trziču (v Panzanu) je umrl zaradi mamila. Ni še zaključkov nekroskopskega izvida, vendar pa je iz neuradnih izjav in opisa dogodkov že zdaj jasno, da gre še za eno žrtev mamila. Sergio naj bi si z mamilom napolnil nosnici. Preiskovalci so tudi že izsledili domnevnega razpečevalca, ki naj bi Sergiu ponudil zadnjo dozo. V goriškem zaporu je 26—letni Michele Azzarone iz Trziča,

ul. Timavo 26, po poklicu mizar. Skupaj s Sergiom in neko drugo osebo naj bi v ponedeljek zvečer popivali v nekem baru v Panzanu, nato pa naj bi se odpravili v park, kjer naj bi vsi trije vzeli mamilo. Kmalu zatem naj bi Sergiu postalo slabo in prav eden od "prijateljev" naj bi telefoniral na reševalno postajo rdečega križa.

Glede te žalostne zgodbe velja za beležiti še tole. Massimo Sergio je pred štirimi leti posredoval usodno dozo mamila Natalinu De Pascaliu in bil za to tudi obsojen.

O močnem neurju, ki je v noči na ponedeljek zajelo Goriško, smo že poročali. Silovit naliv je pomenil tudi prvo preizkušnjo za novi šolski center v Ul. Puccini, ki pa se ni najbolje odrezal. Po vesteh, ki smo jih zbrali in potem osebno preverili na šoli, je voda v delu poslopja, kjer ima svoj sedež trgovska šola Ivan Cankar, zalila del hodnika in prvem nadstropju. Očitno gradbeno podjetje ni zadostno zaščitilo stičišče med dvema betonskima deloma stavbe, zato je voda našla prehod v stavbo. Tudi na visečem hodniku, ki povezuje zavoda Cankar in Zois je voda povzročila nemalo preglastic neučnemu osebju. Sicer pa šolski center še naprej deluje v sila neurejenih razmerah. Le zavod Zois ima tu tajništvo (sicer brez telefonske povezave), naterih hodnikov in stopnišč pa še niso uredili in odstranili kupov orodja in raznoraznega materiala. Medtem pa se zdi, da tudi vandali niso počivali. V centru je že več, zelo očitno namerno razbitih šip (na slikah - foto Čubej), o zgovornem napisu v prostorih bodoče telovadnice pa je vsak komentar odveč.

Mednarodno srečanje je bilo že enajstič Slikarski teden v Svečah

September je mesec, ki vabi človeka, po igrivosti poletnega časa, ponovno k zbranosti. Prav zato se nam to obdobje predstavi prežeto s posebnim ustvarjalnim nabojem, kar je občutiti zlasti na kulturnem področju. Prosvetna društva igrajo v tem kontekstu ključno vlogo kot organizatorji in spodbudniki srečanj in prireditvev. Slovensko prosvetno društvo »Kočna« v Svečah v Avstriji si postavlja že od leta 1909 kot glavni cilj prav ohranjanje in razvoj slovenske kulture in tradicije.

Letošnji 11. tradicionalni slikarski teden je zaživel prve septembrske dni prav po zaslugi domačega društva, ki ga je tudi tokrat organizacijsko speljalo in poskrbelo za kulturno dogajanje ob njem.

Če je res, da so umetniške duše s svojo občutljivostjo tiste, ki predhodno doživljajo družbeno preobrazbo, postanejo taka srečanja posebno živa prav zato, ker nudijo soočanja in medsebojne primerjave umetnikov, ki živijo na sicer sosednjih, a različnih geografskih področjih.

Kot običajno so se v Svečah srečali umetniki iz Avstrije, Slovenije in Italije. Najmlajšim gostom je bil namenjen tečaj za akvarel, pod mentorstvom akademika Ljupča Deskoskega, ki jih je tako seznanil s posebnostmi te slikarske tehnike, kjer igrajo barvni prehodi posebno vlogo.

Domačini so z zanimanjem in radovednostjo obenem spremljali zlasti dejavnost starejših gostov ter umetnike radi povpraševali o tem in onem.

Vsak ustvarjalec je staknil zase kotichek, v katerem je najintenzivnejše doživljal navdih; tako je akademski kipar iz Ljubljane Viktor Plestenjak izkoristil stara vrata, ki jih je tu našel, da bi jih obdelal v objekt, katerega osnovna poanta je bila prav tradicija in njeno odpiranje v času. Plestenjak je zaposlen kot violinist, kar nam prikazuje umetnikovo dušo v popolnejši luči. Glasbeni in likovni svet se namreč povezuje in dopolnjujeta. Tako ni mogel slikarski teden gladko mimo glasbe: »Jazz koncert in lirika« je bil naslov prireditve, ki je popestrila slikarski teden.

Prav preko osebnega stika z umetniki spoznamo ne le, da gre za profesionalce, marveč, da imamo pred seboj prave poliedrične osebnosti, ki se ob likovnem izživljanju posvečajo tako glasbi kot literaturi in didaktiki ali pa se kot Tomaž Kržišnik uspešno ukvarjajo z oblikovanjem in ilustracijo; kar se v njegovih delih izkazuje posebno po živahnosti zasnove. S posebnim ustvarjalnim zagonom sta si zakonca Wulz takoj pridobila simpatijo prisotnih, kot bi živele v svojih pisanih in oblikovno živih slikarijah. Akademski slikar, a obenem teoretik in pedagog Marijan Tršar je ob intenzivnem osebnem delu še posebno rad izmenjal z ostalimi udeleženci likovne kolonije mnenja o lastnem delu in umetnosti nasploh.

Letošnje gostje iz Tržaškega so nam znani po številnih razstavah: Patrizia Davidè, Ani Tretjak in

Carmelo Vranich so se prav tako izkazali med likovnim tednom in popestrili končno razstavo s svojimi izdelki.

Patrizia Davidè je po rodu iz Tržiča, doštudirala je na ljubljanski ALU na oddelku za grafiko ter na filozofski fakulteti tržaške univerze iz književnih ved. Ukvarja se pretežno s slikarstvom, risbo in grafiko. Barvni prehodi zaživijo v neomejenem prostoru njenih abstraktnih slik.

Tržačanka Ani Tretjak je po Zavodu za umetnost prav tako doštudirala na ljubljanski ALU iz smeri slikarstva ter na pedagoški akademiji. V Svečah si je zbrala prostor na podstrešju, kjer je ustvarila kaj kmalu pravo ateljejsko vzdušje; poslučuje se namreč kombinirane tehnike lepljenke za reliefno podlago svojih slikarskih obdelav. Motivika ter kompozicijska zasnova slikarskih stvaritev se medsebojno dopolnjujeta in izhajata iz asociacij.

Carmelo Vranich je po rodu iz Novigrada, kaj kmalu se je preselel z družino v Trst. Njegovo umetniško rast označujejo številna potovanja po Italiji in tujini, kjer je že uspel s svojimi likovnimi stvaritvami.

Kot smo iz tega krajšega zapisa o slikarskem tednu ugotovili, ne gre za zgolj likovno srečanje, a za pomemben stik na kulturnem področju, ki si prizadeva preko ustvarjalnega odnosa do stvarnosti ustvarjati ne le vrhunske umetniške stvaritve, temveč tudi važno osnovo za boljšo bodočnost.

JASNA MERKU

Septembrski komorni koncerti Ubran pihalni trio

V evangeličansko-luteranski cerkvi na Trgu Panfili in delno (za orgelske koncerte v katedrali sv. Justa) se že ves september vrstijo komorni koncerti v okviru dveh pobud: Glasbenega septembra v organizaciji Združenja Promusica ter Trieste prima v organizaciji gledališča Verdi, Glasbene nagrade mesta Trsta in Združenja za sodobno glasbo Chromas. Udeležba je mednarodna in pomemben delež imajo pri obeh pobudah glasbeniki iz sosednje Slovenije in Hrvaške, predvsem pa domači izvajalci.

Tako je v evangeličansko-luteranski cerkvi nastopil prejšnji ponedeljek pihalni trio Marcossi (flavta) Urdan (klarinet) Cesar (fagot). Vsi trije so docenti na tr-

žaškem konservatoriju Tartini, sicer pa priznani koncertanti kot solisti in v komornih sestavah. V Trio so se povezali leta 1987 in odtlej so poželi že vrsto domačih in mednarodnih uspehov, nazadnje v Pragi in v drugih središčih

Velik plesni dogodek v CD

V ljubljanskem Cankarjevem domu je ta čas vse polno vrhunskih umetniških prireditvev: v petek bo nova premiera v režiji Dušana Jovanoviča, sledilo bo tridnevno gostovanje Drame SNG iz Maribora s »Faustom«, v torek, 1. oktobra, pa bo v Linhartovi dvorani CD nastopila belgijska plesna skupina Wima Vandekeybusa z uprizoritvijo »Vedno enako zlagano«.

Po zagotavljanju izvedencev je gostovanje belgijskih plesalcev prav gotovo izjemen dogodek, saj gre za enega najboljših odrskih spektaklov tega leta. V Ljubljani si jo bo moč ogledati v torek ob 20. uri.

Slovenska ljudska noša iz Ziljske doline na Koroškem

Cesarica prepovedala kratka krila...

Zveza kulturnih organizacij Slovenije je pred kratkim izdala peti zvezek zanimive etnološke zbirke Slovenska ljudska noša v besedi in podobi (do sedaj so izšli zvezki s tematiko iz različnih pokrajin: Slovenska Istra, Dobropolje, Kozjansko in Kostel), ki obravnava ljudsko nošo in oblačilno kulturo Ziljanov, slovenske narodnostne manjšine v Ziljski dolini v Avstriji. Noša je obdelana od zadnje četrtine 18. stoletja naprej, oblačilna kultura pa šele iz 20. stoletja. V vsem obravnavanem obdobju zavzemajo posebno mesto zlasti ženska oblačila, ki so se ohranila vse do danes; dekleta jih nosijo ob vaškem proščenju, žegnju, ko obhajajo tako imenovano štehvanje.

Zilja je zanimiva dolina, v kateri so do druge svetovne vojne govorili predvsem slovensko, leta 1942 pa so začeli slovenski starši govoriti z otroki nemško. Danes prevladujejo na nekdanjem ozemlju, naseljenem s Slovenci, njihovi nemško govoreči potomci in le nekaj družin še govori slovensko. Toda kljub opustitvi svojega materinega jezika, se je še vedno

ohranila stara slovenska noša. Avtorica knjige dr. Marija Makarovič in akademska slikarka Jana Dolenc sta jo podrobneje predstavili v strokovni etnološki raziskavi, ki jo dopolnjujejo mnoge nazorne risbe oblek in bogastvo starih fotografij.

Ženska noša iz Zilj je ena redkih, ki se je ohranila prav do danes, kar je pravzaprav znak nenavadne upornosti prebivalcev te lepe doline. Kot primer neverjetne modne vztrajnosti je izredno kratko krilo, ki se je ohranilo kljub večkratnim opominom in patentu cesarice Marije Terezije sredi 18. stoletja. Dekleta in ženske so namreč v 18. in 19. stoletju nosila izredno kratka krila, kar je spodbudilo cesarico, da se je namenila odpraviti »nečastno, nedostojno, nespodbudno in lahkomišljeno obleko« Ziljank. V ta namen je najprej poslala dva opomina, ker pa ju ni nihče upošteval, je leta 1755 izdala še patent (takratni uradni odlok), v katerem je na splošno ožigosala razposajeno in grešno življenje kmečke mladine na Ko-

roškem. Med vzroki zanj je navedena poleg pozno v noč trajajočih plesov (koliko patentov bi morala izdati prečastita cesarica šele danes!) tudi ženska obleka pri Zilji. V zvezi s tem je bil dan celo predlog, da naj bi si ženske na državne stroške nabavile nove obleke ali v obdobju enega leta zdaljšala krila, tako da bi pokrila meča. Predvidene so bile tudi kazni. Tista, ki tega ne bi upoštevala, naj bi bila za svojo neposlušnost poleg obveznega podaljšanja krila kaznovana z enodnevnim zaporom ob vodi in kruhu, v primeru večkratne neposlušnosti pa naj bi bila drugim za zgled izpostavljena na odru. Očitno je bil ves trud cesarice Marije Terezije brez haska, kajti kratka krila so se ohranila do danes.

Raziskavo ljudske noše iz Ziljske doline je omogočila Krščanska kulturna zveza iz Celovca, projekt pa so denarno podprli še Urad zveznega kanclerja na Dunaju, kulturni oddelki pri Uradu koroške deželne vlade ter Republiški sekretariat za kulturo v Ljubljani.

JOŽEK ŠTUCIN

Dnevi evropske naravne dediščine

Zavod Republike Slovenije za varstvo naravne in kulturne dediščine se pridružuje dnevom evropske kulturne dediščine, ki potekajo septembra pod naslovom »Dnevi odprtih vrat« v državah Sveta Evrope. Tako bo danes med 11. in 17. uro dan odprtih vrat na Brdu pri Kranju, kjer si bo mogoče brezplačno ogledati grad in galerijo. Jutri pa bodo v Križankah (ob 12. uri) odprli razstavo »Inventarizacija najpomembnejše naravne in kulturne dediščine Slovenije«. V okviru razstave bo tudi več predavanj in srečanj ter predstavitev, na katerih bodo imeli besedo Peter Skoberne (Varstvo naravne dediščine), Iva Curk (Pomen naše kulturne dediščine v širšem evropskem prostoru in Dario Almesberger iz Trsta (Diagnoza, monitoring in tehnike sanacije kulturnih spomenikov. Predvajali pa bodo tudi filme Rada Smerduja.

Gallusova maša na Repentabru

V okviru cikla Popoldnevov stare in sodobne glasbe je v nedeljo na Repentabru skupina Gallus Consort izvajala Gallusovo mašo (foto Magajna)

Češkoslovaške. Njihov repertoar obsega dela od osemnajstega stoletja do najnovejših, med katerimi skladbe avtorjev, ki se redko pojavljajo v koncertnih programih in ki odražajo najsodobnejše tehnične in stilne tendence.

Tokrat so precej številnemu, zlasti mlajšemu, občinstvu predstavili delo Mozarta, njegovega sodobnika Elerja, sodobnega moravskega skladatelja že malo starejše generacije Lidija, po vojni rojenega furlanskega in v Trstu delujočega pedagoga in skladatelja Franca Dominuttija ter francoskega romantičnega skladatelja Deviennea.

Tonska čistost, stilno ubrano muziciranje in tehnična dovršenost izvajalcev so prišle do izraza že v Mozartovem Divertimentu št. 2 v B-duru KV 229 (v izvorniku za dva klarineta in fagot) zlasti v delikatnem Menuettu in počasnem spevnem Larghetto, kakor tudi pri Elarjevem Triu v F-duru op. 9 št. 1 z uvodnimi ločenimi vstopi inštrumentov in potem skupnem izvajanju s pretežno vodilno vlogo flavte.

Pri Lidijevem Divertimentu so na trenutke odzvanjali češko-moravski zvoki ljudskega ritma in melosa tako v mehkiem Allegretto leggeru kot v melodičnem Larghetto in ritmično razgibanem in poigravajočem zadnjem stavku Vivo, con umore.

Kratka Dominuttijeva skladba »Melos« je Triu Marcossi-Urdan-Cesar nudila priložnost za nazorno, jasno in ubrano podajanje zasenčene melodične linije, ki pa v svojih tehničnih finesah zahteva visoko obvladanje inštrumentov za izvajanje ustreznih zvokov. V zaključnem Devienneovem Triu v E-duru op. 61, št. 3, skladbi značilni za 18. stoletje v Franciji, zvočno prijetni in ljubki, so izvajalci samo še potrdili velik občutek za tonsko oblikovanje v ubranem komornem muziciranju. (jk)

V Sofiji italijanski nogometaši niso še nikoli zmagali Proti neugodni tradiciji

SOFIJA — Vicinijevi azzurri bodo danes popoldne (s pričetkom ob 18. uri) v Sofiji odigrali prijateljsko tekmo z Bolgari, vendar bo vsa njihova pozornost usmerjena na (odločilni) kvalifikacijski dvoboj za evropsko prvenstvo v Moskvi med Sovjetsko zvezo in Madžarsko. Če bodo namreč Sovjeti zmagali, bi Italijanom za uvrstitev v sklepno fazo na Švedskem ne zadostoval niti uspeh 12. oktobra v Moskvi. Potrebno bi bilo, da Ciper (13. novembra) odščitne točko SZ, kar pa sodi bolj k znanstvenifantastiki kot realnosti, čeprav »večni optimist Vicini« (sicer pa kaj mu drugega sploh preostane?) tudi te možnosti ne izključuje.

Kakorkoli že, vsem je že bolj ali manj jasno, da se Vicinijeva era (otožno) izteka in čeprav dolžnost velevala, da se je na zadnje tekme za EP treba pač ustrezno pripraviti, je pomen drevice tekme z Bolgari precej vprašljiv. Znano je namreč, da bo Vicinijev naslednik Sacchi (ki bo ekipo menda prevzel, brž ko bo Italija matematično izločena z EP) uveljavil svojo »konsko filozofijo« igranja, zato za marsikatero od sedanjih azzurrov v ekipi ne bo več prostora.

Danes bo Vicini začel z devetimi enajstinami postave, ki je junija na turnirju Scania cup na Švedskem v finalu premagala SZ po enajstmetrovkah. Poškodovanega Lentinija bo zamenjal junak nedeljske tekme v Genovi Lombardo, Crippa pa bo igral na mestu Bertija. Postava azzurrov je torej sledeča: Zenga, Ferrara, Maldini, Baresi, Vierchowod, Crippa, Lombardo, Eranio, Vialli, Giannini, Mancini. Vicini je že napovedal,

Italijanska reprezentanca med včerajšnjim treningom na stadionu Vasil Levski v Sofiji (telefoto AP)

da bosta v drugem polčasu zanesljivo igrala Pagliuca in Baggio, mogoče pa še kdo.

Bolgarija bo menda igrala s svojo najboljšo postavo, saj se je iz tujine na primer vrnil za to prilžnost tudi Stojčkov.

Na Vzhodu azzurri nimajo ugodne tradicije. Po vojni so zmagali le enkrat, in sicer pred 24 leti v Bukarešti proti Romuniji, sicer so se njihova gostovanja končala kvečjemu z neodločenim izidom. V Sofiji so Italijani leta 1968 izgubili s 3:2, leta 1972 pa igrali 1:1.

Mladi na Švedskem

TROLLHATTAN — Čeprav po svoje še odmeva polom (6:0) na

Norveškem, je Maldinijeva reprezentanca mladih še edina selekcija azzurrov, ki ima realne možnosti, da se uvrsti v naslednjo fazo neke pomembnejše mednarodne manifestacije. Za nastop v četrtfinalu EP "under 21" mora namreč 16. oktobra v Silferopolu igrati najmanj neodločeno s SZ, nato pa 13. novembra v Avellinu premagati Norveško. Ta rezultata pa nista nedosegljiva. Zato je lahko drevisnja prijateljska tekma na Švedskem pomemben pregled forme posameznih igralcev. Postava: Antonioli, Bonomi, Favalli, Monza, Luzardi, Verga, Melli, D. Baggio, Buso, Corini, Marcolin.

Avtomobilski rally v Avstraliji Slavje Kankkunena

PERTH (Avstralija) — Kankkunena zmagala na avtomobilskem rallyju v Avstraliji ima dvojno vrednost: sedaj ima več možnosti, da že tretjič osvoji svetovni naslov, a Lancia si je verjetno zagotovila prvo mesto na lestvici avtomobilskih hiš (zadostuje ji ena zmagala na prihodnjih dveh dirkah, v Ranremu in Angliji).

Uspeh finskega pilota v Avstraliji je zaslužen, vendar je imel tudi nekaj sreče: Carlos Sainz (toyota) je namreč odstopil, potem ko je uničil svoj avtomobil (sam pa je dobil le nekaj udarcev), Auriolu pa je odpovedal motor, ko je bil še v vodstvu.

Pri Lancii pa razumljivo že mislijo na prihodnjo sezono. Pravijo, da niso še z nikomer sklenili sporazuma: Francoz Delecour ni še podpisal nobene pogodbe, vendar ni edini, za katerega se pri Lancii zanimajo. Eden od tistih, ki si ga želi, pa je prav Carlos Sainz.

Vrstni red: 1. Kankkun-Piironen (lancia) 5:48'48"; 2. Ericsson-Parmander (mitsubishi) po 1'13"; 3. Schwarz-Hertz (toyota) 5'54"; 4. Alen-Kivimaki (subaru) 9'27"; 5. Salonen-Silander (mitsubishi) 12'06"; 6. Millen-Sircombe (mazda) 15'49"; 7. Dunkerton-Gocentas (mitsubishi) 16'36"; 8. Recalde-Christie (lancia) 20'33", itd.

Vrstni red avtomobilskih hiš (po 8 dirkah): 1. Lancia 131 točk; 2. Toyota 128; 3. Mitsubishi 45; 4. Mazda 38; 5. Ford 34; 6. Subaru 32; 7. Nissan 16; BMW 6; 9. Renault 4; 10. Daihatsu 2.

Vrstni red pilotov (po 10 dirkah): 1. Sainz (toyota) 125 točk; 2. Kankkun (lancia) 123; 3. Auriol

(lancia) 81; 4. Biasion (lancia) 54; 5. Eriksson (mitsubishi) 51; 6. Alen (subaru) 40; 7. Schwarz (toyota) 32; 8. Ericsson (toyota) 27; 9. Recalde (lancia) 23; 10. Jonsson (toyota) 21.

Danes Vozila - Izola

KOPER — Danes bo na nogometnih igriščih širom Slovenije živahno, saj je v slovenski ligi na programu 9. kolo. V središču pozornosti bo primorski derbi in obenem tudi derbi kola med Vozili in Izolo, na katerem je pričakovati rekordno število gledalcev. Drugi primorski derbi bo na koprski Bonifiki, kjer gostuje ajdovsko Primorje, peti primorski ligaš Jadran Lama iz Dekanov pa gostuje v Ljubljani pri istimenskem klubu. Velja še poudariti, da bo Olimpijo prvič vodil trener Lučo Pertič, ki je zamenjal Filipa Mendaša.

Današnji spored (ob 16.00): Zagorje - Svoboda, Živila Naklo - Kladivar, Potrošnik - Domžale, Rudar (V) - Olimpija, Vozila - Izola, Koper - Primorje, Ljubljana - Jadran Lama, Maribor - Mura, Nafta - Rudar (T), Steklar je prost. (Kreft)

Brazilijska umika kandidaturu za SP

RIO DE JANEIRO — Brazilijska je zaradi pomankanja finančnih sredstev umaknila svojo kandidaturu za izvedbo svetovnega nogometnega prvenstva za leto 1998. Že prej se je odpovedala Anglija, tako da je zdaj glavni favorit Francija, ki se mora za SP potegovati skupaj s »šibkima« Marokom in Švico.

Osmina finala italijanskega košarkarskega pokala Stefanel potrdil formo

V tekmi osmine finala italijanskega košarkarskega prvenstva je tržaški Stefanel sinoči v Montecatiniju s točkama prednosti premagal tamkajšnji Lotus, ki velja za eno boljših moštev A-2 lige.

Tržačani so potrdili svojo dobro formo in so pred povratnim srečanjem, ki bo že jutri v tržaški športni palači (pričetek ob 20.30), favoriti za prestop v naslednjo fazo, glede na spored (v četrtfinalu se bodo pomerili z zmagovalcem dvoboja med Scainijem in FernetBranco) pa tudi za vstop v pokalni "finale štirih".

Ostala srečanja so se iztekla po pričakovanjih. Presenečajo sicer gladke zmage Messaggera v Vareseju, Scavolinija v Turinu in Glaxa proti Clearu.

SINOČNJI IZIDI

Scaini Benetke - Fernet Branca Pavia 93:97 (47:39); Lotus Montecatini - Stefanel Trst 78:80 (42:46); Kleenex Pistoia - Benetton Treviso 88:92 (43:46); Ranger Varese - Il Messagero Rim 99:114 (45:58); Trapani -

Knorr Bologna 70:90 (31:45); Glaxo Verona - Clear Cantù 96:80 (47:34); Robedikappa Turin - Scavolini Pesaro 75:87 (42:37); Sidis Reggio Emilia - Philips Milan 84:104 (51:47).

V Kanadi se doping širi

OSLO — Direktor sveta športnih zdravnikov Kanade dr. Pipe je priznal, da se v njegovi državi večja števila atletov, ki se poslužujejo nedovoljenih poživil in to kljub eklatantnemu primeru Bena Johnsona, ki so mu odvzeli rekorde, koljane in ga diskvalificirali. V sezoni 89/90 so pregledali 2.024 atletov in našli 28 primerov dopinga.

Zmaga Il Messaggera

BOLOGNA — V anticipirani tekmi osmine finala italijanskega odbojarskega pokala je Il Messaggero iz Ravenne v Rimu s 3:0 (15:9, 15:6, 15:9) premagal Lazio Volley. Ostale tekme bodo jutri.

Na mednarodnem teniškem turnirju v Palermu Prpić takoj izločen

PALERMO — V prvem kolu mednarodnega teniškega turnirja z nagradnim skladom 300.000 dolarjev je Italijan Renzo Furlan s 6:4, 7:6 (7:4) nepričakovano premagal drugega nosilca, Jugoslavana Gorana Prpića, a Diego Nargiso je s 7:6, 6:2 odpravil tretjega nosilca, Avstrijca Skoffa.

Nekaj pomembnejših izidov: Muster (Av.) - Agenor (Haiti) 6:0, 6:4; E. Sanchez (Sp.) - Perez (Ur.) 6:4, 6:0; Cierro (It.) - Wuyts (Bel.) 6:2, 6:2; Perez Roldan (Arg.) - Roig (Arg.) 6:3, 7:5; Arrese (Sp.) - J. Sanchez (Sp.) 6:4, 2:6, 7:5; Vajda (ČSFR) - Filippini (Ur.) 6:4, 3:6, 6:2; Pistolesi (It.) - Vjsand (SZ) 6:2, 6:2; Lopez (Sp.) - Clavet (Sp.) 6:2, 6:2; Conde (SP.) - Boetsch (Fr.) 7:5, 7:6.

Watson še v komi

LONDON — Britanski boksar Michael Watson, ki so ga po dvoboju za naslov svetovnega prvaka v supersrednji kategoriji (verzija WBO), sprejeli v bolnišnico zaradi možganske krvavitve, je še vedno v

komi, zvečer pa je celo prišlo do novega poslabšanja. Operirali so ga že dvakrat, včeraj pa je nevrokirurg dr. Hamlyn izjavil, da se še ne ve, koliko bo to pomagalo, čeprav za Watsona skrbi ekipa najboljših zdravnikov.

Nov primer tragičnih posledic boksarskega dvoboja je spet sprožil val polemik v športnem svetu, katerim pa, kot ponavadi, verjetno ne bodo sledili konkretni ukrepi.

CONI potrdil kandidaturu Milana

RIM — Na izvršnem odboru CONI-ja so včeraj uradno podprli kandidaturu Milana za izvedbo olimpijskih iger leta 2.000. Kandidaturo so vložili še Sydney, Peking, Manchester, Brazilija, Istanbul, København in favorit Berlin.

Na sestanku CONI so tudi potrdili, da se je finančni minister Formica obvezal za povišanje cene stave totocalcio za sto lir za vsak stolpec.

kratke vesti

Bubka se seli

BERLIN — Rekord v skoku s palico Sergej Bubka se bo decembra iz SZ preselil v Nemčijo. Z berlinskim atletskim klubom OSC je podpisala enoletno pogodbo, po kateri bo prejel 200 tisoč mark (okrog 150 milijonov lir), na vojo pa bo imel tudi stanovanje in večje število letalskih vozovnic za Ukrajino, kjer živi njegova družina.

Azzurre boljše

BUDRIO (Bologna) — V soboto se bo v Italiji začelo žensko odbojarsko evropsko prvenstvo, v okviru priprav pa so sinoči azzurre v prijateljski tekmi s 3:1 (15:13, 12:15, 15:10, 15:6) premagale Romunijo. Za Italijo so na igrišče stopile Saporiti, Gatti, Bertini, Mangiafesta, Zambelli, Turini, Fontanesi, Chiostrini in Benelli.

Tarquini v Španiji

PALOSCO (Bergamo) — Že na nedeljski VN Španije bo italijanski pilot formule ena Gabriele Tarquini upravljal bolid hiše Fondmetal. Nadoomestil bo Franceza Grouillarda, ki so ga odpisali zaradi slabih rezultatov.

Toni Kukoć poškodovan

Toni Kukoć

TREVISO — Jugoslovanski košarkarski as Toni Kukoć, ki je letos prestopil k Benettonu iz Trevisa, si je na treningu poškodoval gleženj. Kaže, da poškodba ni huda, iz previdnosti pa so ga odpeljali v Bologno, kjer ga bo pregledal prof. Giannini z ortopedskega inštituta Rizzoli.

Kukoć se je pri Benettonu že izvrstno vživel. Tudi na nedeljskem srečanju je pokazal, kar se je od njega pričakovalo. O tem pričajo besede trenerja Lombardija, ki je s Ticinom gostoval v Trevisu in izgubil: »S Kukoćem v ekipi zna vsakdo zmagati.

Včeraj pa so pri košarkarski zvezi sporočili, da sta Brazilc Oscar Smith in Američan Robert Lock bila registrirana za Fernet Branca iz Pavie. V soboto so namreč registracijo zavrnil, češ da Fernet Branca ni pravočasno dostavila dokumentacije, tako da je morala prvo tekmo odigrati brez obeh omenjenih igralcev.

TVD Partizan Moste na obisku pri ŠK Kras

V skupnih prizadevanjih za vzpostavitev trajnega prijateljskega sodelovanja sta ŠK Kras in TVD Partizan Moste Ljubljana leta 1986 podpisala listino o pobratenju, s katero sta se obvezala negovati in krepiiti stike na športnem in družbeno-političnem področju. V teh letih sta razvila vsestransko medsebojno sodelovanje, ki poteka v trajnih oblikah ne le na ravni vodstvenih organov, temveč in predvsem med člani obeh športnih organizacij. Glede na različnost športnih panog, ki jih društvi gojita, se je sodelovanje razvilo predvsem na področju rekreacije. Naj omenimo, da pri TVD Partizan Moste med drugim gojijo vrhunsko ritmično gimnastiko, s katero so prodrli v sam vrh jugoslovanskih telovadcev, uspešno pa nastopajo tudi na mednarodnih tekmovanjih.

V okviru omenjenega sodelovanja je ŠK Kras pred kratkim v svojih prostorih gostil Ljubljance. V prijateljskem športnem vzdušju so potekala tekmovanja v tenisu, namiznem tenisu, balinanju, odbojki in malem nogometu. Skoraj povsod so bili Ljubljanci boljši. Sledil je tudi krajši sestanek vodstvenih delavcev. Na zaključni večerji pa je beseda tekla o dosežkih, načrtih in seveda tudi težavah, ki pestijo zamejska društva, oz. Moščane

v matični domovini. Društvi sta si tudi izmenjali priložnostna darila. (J. J.)

Balinarji Sokola Franko drevi ponovno zaposleni

Balinarji Sokola Franko čedalje bolj presenečajo. Na nedeljskem medpokrajinskem tekmovanju C kategorije, ki ga je organiziral tržaški Fincantieri, je sodelovalo kar 84 dvojic, med katerimi je bila tudi nabrežinska postava Milan Micheli, Sullini. Zaradi močnega neurja je zmanjkal električni tok, tako da bo polfinale drevi ob 20. uri. Dvojica Sokola Franko je bila v nedeljo dejansko neizvedljiva in je z odlično igro nizala zmago za zmago. V četrtfinalu si je po ogorčenem boju celo privoščila goriskega nasprotnika, ki je na zadnjih podobnih tekmovanjih iztržil kar štiri zaporedna prva mesta. Drevi bosta Micheli in Sullini skušala še izboljšati drugo mesto soigralcev Skupka in Simonete, ki sta to uvrstitev dosegla poleti na turnirju pri Sv. Ivanu. To so izredno spodbudne novice pred nastopom dveh postav Sokola Franko, in sicer v soboto na državnem prvenstvu C kategorije za trojice v Vercelliju (Guštini, Micheli in Cortese) ter za

trojice D kategorije v Sarzani v pokrajini La Spezia (Mario Ušaj, Pertot, Sullini). (Z.S.)

Pohvala za rolkarje Mladine Resco

Rolkarji ŠD Mladina Resco so v okviru priprav na bližnje državno prvenstvo v ravnini, ki bo v soboto (posamezniki) in nedeljo (štafete) v Schiu pri Vicenzi, gostovali v Dolu pri Ljubljani. Tamkajšnji tekaško smučarski klub je priredil rolkarsko tekmovanje v vseh kategorijah, udeležilo pa se ga je kar 169 smučarjev tekačev iz vse Slovenije (prisoten je bil tudi en reški klub), saj jim tovrstne prireditve služijo kot neprecenljiva priprava za zimsko sezono na snegu.

Naši tekmovalci so se tudi tokrat odlično izkazali (Mateja in David Bogatec sta v svojih kategorijah zmagala), s strani slovenskih poznavalcev pa so bili tudi deležni laskavih ocen glede stopnje njihove tehnične pripravljenosti.

Mladinini rolkarji so se takole uvrstili: mlajše pionirke - Mateja Bogatec 1.; mlajši pionirji - Mitja Tretjak 3.; Jan Prinčič 6.; starejši pionirji - David Bogatec 1., Tibor Drasič 7., Mitja Cosutta 12.; mlajši mladinci - Matej Lachi 11., Mauro Nadlišek 12.

Konec tedna se bodo pričela razna italijanska državna namiznoteniška prvenstva

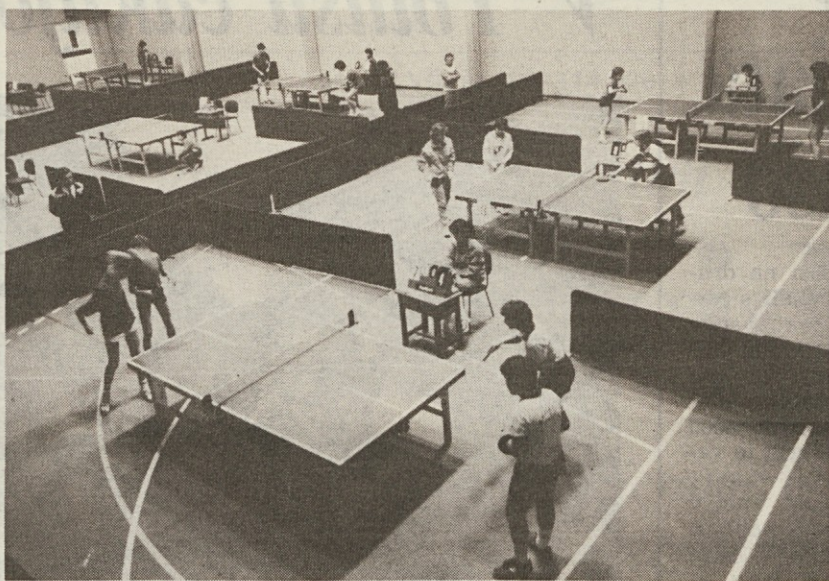
Pri Krasu vse ekipe dobro pripravljene

V namiznem tenisu se bodo konec tega tedna pričela ekipna državna prvenstva. Kras stopa vanje z dobro pripravljenimi ekipami, ki so z rednimi presledki trenirale skoraj vse poletje. Vsekakor pa je za ekipami uspešna tekmovalna sezona, kronana tudi s prenekaterim osebnim dosežkom posameznih igralcev. Kras bo v ekipnem delu prvenstva nastopil v ženski B ligi, v moški B-1, v ženski C in promocijski ligi ter v mladinskem prvenstvu s postavami pionirjev.

Pri Krasu imajo še zmeraj uprt pogled v bodočnost - po novem preboju v prvo ligo, v kateri so neprtgoma nastopali 19 let, 1989. pa so sceno prevoligaša morali zapustiti, saj so želeli in še zmeraj želijo vse cilje doseči z lastnimi silami. Veliki »come back« pa še ni predviden za letos, kajti v B ligi še zadnjikrat lahko nastopajo tujke, iz prve lige pa naj bi se umaknile čez dve leti. Počakati bo torej treba še kakšno leto ali dve in medtem še naprej trdo delati. To pa pri Krasu vsekakor znajo in so že večkrat dokazali: z dvakratno osvojitvijo državnega naslova, z desetimi drugimi in tremi tretjimi mesti v najvišji ligi.

Delo z mladimi zahteva velike napore. Redni treningi petkrat tedensko, vloženi trud vodstva in neutrudnega trenerja Matjaža Šercerja polgoma že kaže rezultate: državna reprezentanca je iz Krasovih vrst pozvala dve igralki, ekipno delo pa je bogato obrodilo tudi med moško vrsto, da je prestopila v kakovostno B-1 ligo.

Kljub velikemu delovnemu znanosti pa se pri Krasu srečujejo z velikimi finančnimi problemi, kot je povedala predsednica NTO Sonja Milič: »Razen omenjenih prvenstev bomo sodelovali tudi na raznih kvalifikacijskih turnirjih in prvenstvih vseh kategorij posamezno in dvojic, kar zahteva veliko napora z organizacijskega in finančnega vidika. Potovanja so dolga in zahtevna. Tekmovali bomo z ekipami iz Lombardije, Južne Tirolske, Toskane, Mark in Umbrije. Če upoštevamo, da moška ekipa, ki si je pridobila pravico do nastopa v B-1 ligi, nima sponzorja, si lahko predstavljamo, kakšnim finančnim težavam

Zgornja telovadnica bo spet prizorišče raznih namiznoteniških prvenstev

gremo naproti. Upam, da nam bo uspelo izpeljati prvenstvo do konca, kajti bilo bi škoda, da ne bi imeli zamejske moške ekipe, v tako kakovostni namiznoteniški ligi. Prav zaradi finančne krize smo bili prisiljeni programirati nastop na različnih tekmovalnih s krčenjem naših prisotnosti na nakaterih turnirjih državnega značaja.

ŽENSKA B LIGA

Prva ženska ekipa Kras Corium starta na sredino lestvice. Drugoligaško tekmovalje zaobjema tri skupine po osem ekip. Kras Corium nastopa v skupini B. Napredovale bodo prve tri ekipe vsake skupine, nazadovale štiri ekipe: zadnja iz vsake skupine ter najslabše točkovana med vsemi predzadnjimi ekipami. Barve Krasa Corium bodo v sezoni 1991/92 branile:

BISERKA SIMONETA (1974) št. 22 v 2. kategoriji, 6. na mladinskih državnih lestvicah, lanska deželna prvakinja v absolutni kategoriji, 5. na državnem prvenstvu v 3. kategoriji, lanski score v ekipi 21:7. Značilnost igre: hiter napad pri mizi.

TANJA RAUBER (1971) št. 26 EA v 2. kategoriji, zmagovalka državnega turnirja tretjekategoric v Pi-

acenzi, lanski score v ekipi 13:14. Značilnost igre: štoper.

MONIKA RADOVIČ (1976) št. 1 v 3. kategoriji, 7. na mladinskih državnih lestvicah, deželna zmagovalka med mladinkami, 3. na državnem prvenstvu 3. kategorije, v ožjem krogu igrala mladinske državne reprezentance, nastop na mednarodnem prvenstvu Belgije, lanski score v ekipi 13:12. Značilnost igre: spiner na distanco.

KATJA MILIČ (1979) št. 1 na državnih lestvicah med mlajšimi pionirkami, državna podprvakinja, zmagovalka državnega turnirja v Ascoli Picenu, v ožjem izboru pionirsk državne reprezentance, nastop na mednarodnem prvenstvu Luksemburga.

Med nasprotnimi ekipami je očitni favorit za prestop Arezzo z nekdanjo svetovno podprvakinja, Borgarke Sejanovo in drugokategoricnima Nolijsko in Bosijsko. Ora bo nastopila s standardno postavo na čelu z drugokategoricnima Mattivjevo in Fraciosijsko. Iz Ternija nastopata dve ekipi, nevarnejša je ekipa Giovanni XXIII s Cordellijevom in Massinijevom, obe 2. kategoriji. V tej skupini je še dobro znani Karneid, ki se je lani za las rešil izpada

Krasov trener Matjaž Šercer

s Segrejevo, ki je osvojila državni naslov med tretjekategoricnicami. Popolna neznanka je Libertas. Campo Maggiore pa je očitno precej šibka ekipa, saj so vse njene igralke z dna lestvice 3. kategorije. Azzurra se je lani brezkompromisno prebila v drugo ligo in prav s slednjo bo Kras Corium v gosteh začel ekipni del prvenstva to nedeljo.

MOŠKA B-1 LIGA

Moška ekipa si je lani povsem zaslužno zagotovila napredovanje iz B-2 v višjo ligo. Naskok te ekipe je bil v zadnjih treh letih izredno skokovit, lahko bi rekli zgodovinski v sicer žensko usmerjenem namiznem tenisu pri Krasu. Leta 1989 je ekipa še nastopala v C ligi z velikim uspehom in je klonila v finalni tekmi za prestop z bolonjskim Fortitudom, s katerim si je delila 1. mesto v skupini. V sezoni 1989/90 pa ji je uspel fantastičen preboj. Prvič v zgodovini Krasa se je uvrstila v B-2 ligo, kjer se je zadržala le eno samo sezono.

Čeprav resno in brezhibno trenirajo, Krasu kot novincu v tako kakovostni namiznoteniški ligi, kot je B-1, vsekakor ne bo lahko. Fantje so si zastavili cilj obstanka v ligi, v

kateri tekmuje 32 ekip, razdeljenih v 4 skupine. Napredujejo štiri prvovršene ekipe, nazadujejo zadnji dve vsake skupine, ter najslabše točkovana izmed vseh ekip. Čeprav v B-1 ni več dovoljen nastop tujcev, pa so nasprotni ekipe zelo homogene in izkušene. V Krasovi A skupini je zelo veliko igralcev 2. kategorije. Poleg Krasa sta novinca še Milano in Collegno iz A-2 pa je povratnik San Donà di Piave. Z lani drugouvrščenim Varesejem, katerega trije igralci so drugokategoricniki, se bo Kras srečal prvo kolo v Zgoniku to soboto. Barve krasa v B-1 ligi bodo v sezoni 1991/92 branili:

CRISTIAN MERISI (1971) št. 11 v 2. kategoriji, državni prvak v 3. kategoriji moške dvojice 1990, 6. na državnem prvenstvu v 2. kategoriji, najboljši krasov igralec v B-2 z enim samim porazom, lanski score v ekipi 32:1. Značilnost igre: spiner na distanco, levičar.

IGOR MILIČ (1972) št. 17 v 3. kategoriji, 19. na državnem prvenstvu 3. kategorije v konkurenci 164 igralcev, lanski score v ekipi 26:8. Značilnost igre: spiner na distanco, levičar.

MARJAN MILIČ (1974) 65 EA v 3. kategoriji, zmagovalac deželnega mladinskega turnirja, prestopil iz deželnih med državnih lestvice z rezultati v ekipnem prvenstvu in deželnih turnirjih, lanski score v ekipi 5:19. Značilnost igre: spier na distanco.

Vse ekipe bo vodil MATJAŽ ŠERCER, 31-letni trener celotnega namiznoteniškega odseka. Pri Krasu je šesto sezono. Prihaja iz Ljubljane, kjer je treniral Olimpijo v prvi jugoslovanski ligi, pred tem pa mladinske vrste Murske Sobote, s katerimi je dosegel dva državna naslova.

19. oktobra bo začela prvenstvo tudi ženska ekipa v C ligi. Ker bomo o posameznih nastopih Krasovih ekip sproti poročali, sedaj navajamo tri datume skupnih nastopov v domači telovadnici: 26. 10. moška B-1 in ženska B liga, 9. 11. moška B-1 in ženska C liga ter 30. 11. nastop vseh treh ekip.

JASNA JUREČIČ

Ksenija Breclj (Sirena) odlična četrta v Italiji

Ksenija Breclj (letnik 1979), članica TPK Sirena, je pred kratkim na italijanskem prvenstvu v športnem ribolovu v Falconari Marittima pri Anconi dosegla lep podvig: v kategoriji juniorek je namreč osvojila odlično 4. mesto. Da gre resnično za podvig, kaže že podatek, da je na državnem prvenstvu v tej kategoriji nastopilo kar 120 tekmovalcev iz vse Italije.

Njen oče in trener Vojko Breclj je nad tem uspehom tudi upravičeno zadovoljen in ponosen: »Tekmovanje je bilo zelo težko in konkurenca je bila zelo ostra, tako da predstavlja Ksenjino četrto mesto v Italiji lep uspeh. Naj dodam še, da je skupina Tržačanov potovala na to tekmovalno s kombijem, ki ga je dalo naše društvo na razpolago, zaradi česar nam je bila italijanska zveza zelo hvaležna. Tudi ostali tržaški predstavniki so se na tem prvenstvu odlično izkazali.«

Pri TKP Sirena je ljubiteljev športnega ribolova vse več. Vojko Breclj že tretje leto vodi tečaje in drugo za najmlajše.

»V našem društvu je že kar precej najmlajših, ki se navdušujejo za ta šport. S pridnim delom tudi začnemo žeti prve rezultate, kar nas seveda spodbuja, da nadaljujemo po tej poti«, nam je še dejal Vojko Breclj.

Četrto mesto v Italiji Ksenije Breclj pa je za društvo, za samo tekmovalko in njenega očeta-trenerja vsekakor lepo priznanje in kajpak tudi spodbuda za ostale prvirčence tega športa v klubu, da se s pridnim in zavzetim delom lahko doseže lepe uspehe tudi na državnem ter celo na mednarodnem merilu.

Na slikah (foto Križmančič): levo Ksenija Breclj in desno pa Vojko Breclj.

Državno mladinsko košarkarsko prvenstvo (1. skupina) starta 7.10.

V izredno ostri konkurenci tudi moštvo Jadrana Farco

V začetku prihodnjega meseca (7. in 8.) se bo začelo tudi državno mladinsko košarkarsko prvenstvo 1. skupine, v katerem bo našo košarko zastopal Jadran Farco.

Prvenstvo se bo pričelo 7.10., prvi del pa se bo končal 27. januarja 1992. Prvih pet uvrščenih ekip bo prestopilo v nadaljnjo fazo, zadnje tri ekipe pa bodo nastopile v tolažilni skupini (zadnje tri s skupine iz Veneta).

Prav v prvem kolu (8.10.) se bo Jadran Farco v gosteh pomeril s Servolano Latte Carso, že v drugem kolu (14.10.) pa bodo jadranovci igrali doma (v telovadnici Pristaniških delavcev v Briščikih) proti tržaškemu sTefanelu, ki je skupno z Benettonom iz Trevisa tudi glavni kandidat za zmago v tej skupini.

Za jadranovce bi bila uvrstitev med prvih pet že lep uspeh, saj je konkurenca v tej skupini zelo ostra. Poleg Stefanela (De Pol, la

Torre, Zini, Pasquato) in Benettona (Mayer, Colladon) je tu še goriški Bernardi, ki razpolaga z zelo homogeno in kakovostno ekipo. nevaren je tudi Pall. Pordenone, ki je najel za mladinsko prvenstvo kar dva »velikana« iz Desia. Skratka, kot lani se obeta našim košarkarjem izredno zanimivo in kakovostno prvenstvo, ki jim bo še kako koristilo glede košarkarskega razvoja.

SPORED 1. KOLA (14. in 15.10.)

Servolano Latte Carso — JADRAN FARCO; Stefanel - Bernardi GO; Benetton Treviso - Pall. Pordenon; Amici Basket Pordenon - APU Videm.

Državni kadeti startajo 18.10.

Prvenstvo državnih kadetov, v katerem nastopata tudi Bor in Kontovel, se bo začelo 18. oktobra letos.

Vogrskemu turnir na Vrhu

V soboto se je v športno-kulturnem središču na Vrhu končal turnir v malem nogometu za 6. memorial Flavjo Grillo. Tekmovanje, ki ga je priredil športni odsek domačega KD Danica, je povsem uspelo, saj je svoje igralske sposobnosti prikazalo kar 25 ekip z Goriške in Novogoriškega.

Prvo mesto so osvojili igralci Vogrskega, ki so v velikem finalu nasuli moštvo Cocktail bara kar šest golov. Tretje mesto je pripadlo Renčam, ki so odpravile Podnanos. Prireditelji so nagradili vse najboljše ekipe. Posebno priznanje je prejel 43-letni Gabrijel Devetak, ki so ga proglasili za najboljšega domačega nogometaša vseh časov. Plaketo je prejel tudi načelnik športnega odseka KD Danica Boris Frandolič za veliko angažiranost pri izpeljavi turnirja. Plaketo mu je izročila Dunja Grillo, sestra preminulega Flavja.

IZIDI ČETRTRFINALA: Renče - Slavna 6:3, Cocktail bar - Vrh veterani 6:4,

Podnanos - Gabrje 7:1, Gorjansko - Vogrsko 3:4.

POLFINALE: Renče - Cocktail bar 3:4, Podnanos - Vogrsko 0:2.

FINALE ZA 3. IN 4. MESTO: Podnanos - Renče 3:4.

FINALE ZA 1. IN 2. MESTO: Vogrsko - Cocktail bar 6:1.

KONČNI VRSTNI RED: 1. Vogrsko, 2. Cocktail bar, 3. Renče, 4. Podnanos. (mar)

obvestila

ZSŠDI

obvešča, da bo danes, 25. t. m., ob 20. uri na sedežu ZSŠDI v Trstu seja smučarske komisije.

SK BRDINA

obvešča, da se nadaljujejo suhi treningi ob torkih in četrtek ob 16. uri. Zbirališče na Brdini.

ŠZ GAJA TENIŠKA SEKCIJA

obvešča, da se 14. oktobra pričenjajo ZAČETNIŠKI TENIŠKI TEČAJI namenjeni predvsem otrokom izpod 12. leta in pa izpopolnjevalni tečaj za lanske tečajnike. Tečaji bodo potekali dvakrat tedensko do konca maja.

Vpisovanje na sedežu kluba (tel. 226115) vsak dan, razen ob torkih, do vključno 5. oktobra ob 16. do 19. ure.

ŠD MLADINA RESCO

BALETNI ODESK

obvešča obvešča, da se začnejo redni treningi v četrtek, 3. oktobra za prvo skupino ob 16. uri, za drugo ob 17. uri, za tretjo ob 18. uri v prostorih osnovne šole A. Sirk v Križu. Vpisovanje novih gojencev bo na licu mesta.

ŠD POLET

KOŠARKARSKA SEKCIJA

obvešča, da bo vadba minibasketa, pod vodstvom trenerja Andreja Vremca, v telovadnici Pristaniških delavcev v Briščikih, kot sledi: ob torkih in četrtek ob 14.30 do 15.30 za letnike 1983/84/85; ob torkih in četrtek ob 15.30 do 16.30 za letnike 1982/81/80.

PLAVALNI KLUB BOR

organizira tudi letos v bazenu pri Al-turi plavalne tečaje za neplavalce, teh-nike plavanja za plavalce in vadbo rekreativcev. Vpisovanje od danes do 27. t.m. od 18. do 20. ure po telefonu št. 51377.

ŠZ SLOGA

organizira tečaj otroške telovadbe, ki bo vsebinsko vezan na osnove MINI-ODBOJKE za fante in dekleta osnovnih šol. Tečaj bo vodil strokovnjak prof. F. Drašič s sodelavci in bo potekal v telovadnici nižje srednje šole na Opčinah. Tečaj bo ob sredah (14.45 - 16.30) in sobotah (14.45 - 16.45) od 25. septembra dalje.

KK BOR

SEKCIJA MINIBASKET

obvešča, da so treningi v minibasketu na stadionu Prvi maj, kot sledi: ob torkih in petkih ob 16.00 za letnike 1982-85; za letnike 1980 in 1981 ob ponedeljkih in torkih ob 16.30 v telovadnici osnovne šole pri Sv. Ivanu, Ul. Caravaggio in ob petkih ob 15.30 na stadionu Prvi maj.

ŠPORTNA ŠOLA TRST

sporoča, da bo odborova seja jutri, 26. t.m., ob 20.30 v Borovem športnem centru.

Naročnina: mesečna 22.000 lir - celoletna naročnina 264.000 lir; v SFRJ številka 10.00 din; mesečna naročnina 230.00 din.

Poštni tekoči račun za Italijo

Založništvo tržaškega tiska, Trst 13512348

Za SFRJ: žiro račun 50101-601-85845

ADIT 61000 Ljubljana

Vodnikova 133 - Telefon 554045-557185

Fax 061/555343

Oglaš: ob delavnikih trgovski 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 80.000 lir; finančni in legalni oglaš 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 120.000 lir. Ob praznikih povšek 20%. IVA 19%. Oglaš iz dežele Furlanije-Juljske krajine se naročajo pri oglašni agenciji PUBLI-EST srl - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 7796-688, tix 460270 EST I, iz vseh drugih dežel v Italiji pri podružnicah SPI.

Mail oglaš: 950 lir beseda; osmrtnice, zahvale in sozolja po formatu. IVA 19%. Naročajo se v uredništvu Primorskega dnevnika - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 7796-611.

primorski dnevnik

sreda, 25. septembra 1991

TRST - Ul. Montecchi 6 - PP 559

Tel. (040) 7796-600 - Tlx 460894 - Fax 040/772418

GORICA - Drevored 24 maggio 1

Tel. (0481) 533382 - 535723 - Fax 0481/532958

CEDAD - Ul. Ristori 28

Tel. (0432) 731190

Glavni urednik Dušan Udovič

Odgovorni urednik Vojimir Tavčar

Izdaja ZTT

Tiska EDIGRAF

Član italijanske
zveze časopisnih
založnikov FIEG

Bivši kolonialni velesili ščitita svoje interese Francija in Belgija pošiljata padalske enote v Kinšaso

KINŠASA — Neredi, ki so včeraj izbruhnili v glavnem mestu Zaira Kinšasi, so dosedaj terjali več kot petnajst mrtvih. Zakaj je do neredov prišlo, še ni znano, čeprav postaja vedno bolj jasno, da so odraz nezadovoljstva vojske, dolgotrajnega instrumenta tukajšnjega diktatorja Mobutuja pri ohranjanju svojega režima. Vojaki so baje nezadovoljni s plačili, v svojem besu pa so oropali in opustošili največji hotel v glavnem mestu, v obkroženosti last belgijskega državljanja ter stanovanja nekaterih tujih državljanov, predvsem Francozo.

Ogrožanje francoskih državljanov pa je sprožilo takojšnjo akcijo pariških oblasti, ki so že poslane v Zaire, v dogovoru z Mobutujem, dva oddelka padalcev. Slednji so prišli v Zaire z letalom najbrž iz Srednjeafriške republike, medtem ko so iz Republike Kongo, se pravi iz Braz-

zavilla, ki leži nasproti Kinšasi na drugem bregu reke Kongo, pripeljali s tarjektom še drugi francoski vojaki. Vsega skupaj je trenutno v Kinšasi kakih 450 francoskih vojakov, ki so zasedli položaje na letališču ter okrog farncoskega veleposlaništva. V Zairu živi približno 4000 francoskih državljanov, od katerih je velika večina v Kinšasi.

Podoben je primer Belgijcev. Tudi v Bruslju, čeprav z nekoliko manj naglice, so organizirali odpravo padalcev. V Zaire bodo poslali približno 2500 vojakov, ki bodo ščitili belgijske interese, ki jih v tej afriški državi ni malo. V Zairu je Belgijcev še več kot Francozov, približno 10 tisoč, od katerih je 6000 v Kinšasi, drugih 4000 pa je v Lumumbašiju.

Italijansko zunanje ministrstvo je angažiralo krizno enoto, ki iz Rima sledi dogodkom.

V Tbilisu čakajo na spopad

Italijanske ječe še vedno gostujejo 370 zapornikov zaradi terorizma

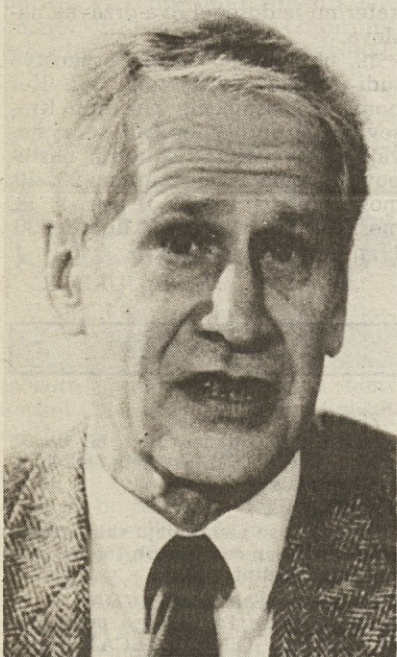
RIM — V italijanskih jetnišnicah je še 370 zapornikov, ki so bili obsojeni zaradi terorizma. Od teh jih je 187 rdečih brigadistov, in sicer 98 »neomajnih«, 56 se jih je ogradilo od oboroženega boja, 12 je skesancev, 16 pa »neopredeljenih«, 124 je pripadnikov drugih levičarskih terorističnih skupin (66 neomajnih, 54 »ograjanih« in 4 skesanci); 46 zapornikov pripada desničarskim organizacijam (32 »neomajnih«, 9 »ograjanih« in 5 skesancev); 18 pa je pripadnikov mednarodnih terorističnih organizacij. Velika večina teh zapornikov vsako jutro zapuša jetnišnico in se po delu vrača vanjo, ne da bi s tem predstavljali družbeno nevarnost. Zapor pa ni niti za trenutek zapustilo 96 teroristov, ki so bili obsojeni na do smrtne ječe.

MOSKVA — Položaj v Gruziji se lahko vsak trenutek izrodi v oboroženi spopad, to vsaj trdi bivši predsednik gruzijske vlade Tengis Sigua. Dejstva potrjujejo te črnooglede napovedi. Predsinočnim so namreč klavno propadla prva pogajanja med pristaši predsednika Gamsahurdije in opozicije, ki hoče sodu izbiti dno, saj ima na svoji strani gruzijsko narodno gardo, doberšen del Gruzijcev in vse pripadnike negruzjskih narodov. Tega položaja si je Gamsahurdija sam kriv, saj je oportunistično zajahal konja najbolj grobe nacionalizma, obljubil Gruzijcem samostojnost in blaginjo, pahnil pa jih je v etnične spopade z negruzjskimi narodi.

Gamsahurdija bi lahko v prihodnjih urah ukazal predsedniški gardi in svojim specialcem, naj napadejo radijsko in televizijsko postajo v Tbilisu, ker so mu novinarji in drugo osebje odpovedali poslušnost in zaprosili narodno gardo, naj jih zaščiti. Gruzijski predsednik se dobro zaveda, da sta radio in televizija premočno orožje v rokah opozicije, zato mora izgubljene pozicije čimprej ponovno osvojiti.

Na sliki (telefon AP): v pričakovanju napada Gamsahurdijevih pristašev je narodna garda zasedla položaje ob stavbi RTV.

Markus Wolf se je le odločil za poravnavo dolga s pravico

BERLIN — Nemška policija je včeraj na meji med Nemčijo in Avstrijo aretirala bivšega šefa vohunske službe nekdanje Demokratske republike Nemčije Markusa Wolfa (na telefot AP).

Le-ta se je bil po padcu berlinskega zidu v bojzorni pred pravico združen Nemčije najprej zatekel v Sovjetsko zvezo, od tam pa so ga konec avgusta preobrati po spodleteltem puču pregnali v Avstrijo. Nemško zvezno sodišče je že junija 1989 izdalo za Wolfa zaporni nalog z obtožbo vohunske dejavnosti, izdaje in korupcije.

Bivši general zloglasne službe za državno varnost Stasi je avstrijsko-nemško mejo, kot vse kaže prostovoljno prestopil včeraj okrog 8.30, in sicer po prehodu na sedlu Bayerisch Gmain v južnovzhodni bavarski pokrajini Berchtesgadener Land.

Po sporočilu z Dunaja je avstrijska policija obvestila sodstvo o Wolfovem odhodu iz Avstrije, vendar sodniki niso imeli nobenih pripomb.

Komaj je stopil na nemška tla, so Wolfa obstopili nemški policaji in ga odpeljali v Karlsruhe, kjer so ga predali preiskovalnemu sodniku zveznega sodišča. Preden mu bodo sodili za njegove »grehe«, pa bo moral »Miša« - takšno je bilo namreč Wolfovo tajno ime - že 10. oktobra na Münchenskem sodišču pričati na procesu proti bivšemu funkcionarju tajnih služb bivše NDR Harryju Schuettu.

Razlog za Wolfovo predajo nemškim oblastem tiči najbrž v dejstvu, da mu Avstrija ni odobrila prošnje po političnem azilu in bi ga bila torej v vsakem primeru izgnala iz države.

Ozadja zadnjega premirja med Zagrebom in vojsko

du, toda iz Hrvaške bodo izginili zadnji Srbi.

Ti zapleteni razlogi so najbrž resnično ozadje, da je bila armada prisiljena na delni umik, na prekinitev ognja, ki pa dejansko za njo pomeni prvi vojaški poraz. Beograjska televizija sicer objavlja proglas srbske socialistične stranke (vodilne, Miloševićeve), da so izdajalci vsi iz JA. Toda istočasno kot obtožbe o izdajalcih objavlja pretresljive posnetke množičnega zborovanja razjarjenih srbskih mater, žena in hčerk v Novem Sadu, ko ogorčeno zahtevajo, da se njihovi možje, sinovi, bratje in očetje vrnejo domov, saj so jih vpoklicali s prevaro, češ da bodo šli na manevre, pa so jih takoj poslali na fronto. Ali upor enot, ki nočejo več poslušati svoje poveljnike, ali besnenje pijanih Črnogorcev, ki divjajo v Bosni in Hercegovini po muslimanskih vaseh.

Seveda vse to skupaj še ne pomeni, da se je vojna končala, da je premirje pričetek miru. Še vedno se z nezmanjšano silo borijo razni četniški odredi, toda trenutno za njimi ni več komandanta mogočne JA, katero pa bo vedno težje ponovno pognati v odločen napad. Bliža se deževje, mraz, megla in vsestranski pomanjkanje, predvsem bencina in drugih goriv, katerega v Srbiji s sateliti ni, amada pa izkorišča zadnje rezerve, ki jih je pripeljala iz Slovenije. Predvsem pa bo v takih pogojih vedno težje in vedno manj prijetno »junačenje«

na hitro mobiliziranih srbskih rezervistov. Kaj bo naredila armada ob tem tako krhkem premirju, je težko reči. Bo ponovno napadla z vso močjo? Se bo umaknila tudi iz Hrvaške, kar postaja sedaj povsem logična zahteva? Se bo nato morala umakniti tudi iz BiH, iz Makedonije in bo končno ostala samo srbska? Z napadom na lastni narod že zdavnaj ni več JLA, za večino pripadnikov jugoslovanskih narodov je vedno bolj srbska in istočasno prav zato okupatorska.

V tem kontekstu pa je še vedno mnogo skrivnosti. Predvsem zadržanje zveznega predsednika Markovića, pritiski evropskih držav, njihova neučinkovitost, pa morda prikrita grožnje. Podrobnih vesti in informacij ni, ker so vse zveze med Slovenijo in vzhodnim delom Balkana temeljito pretrgane. Ni telefona, telefaksa. Iz Ljubljane se lahko pride v Beograd samo preko Madžarske, ali z letali slovenske družbe s celovškega letališča. V Ljubljani ni srbskega tiska, Jugoslavija je očitno povsem razpadla, ostala je samo še JA, ki se proglašajo za jugoslovansko, pa neki ostanki zvezne vlade, ki nimajo nobenega ugleda niti moči več.

V takem položaju se Slovenija pripravlja na 7. oktober, ko bo zapadel rok, predviden v brionski pogodbi o moratoriju. Slovenija je že večkrat jasno povedala, da je ta datum za njo dokončni rok, ko bo ponovno pričela uveljavljati svojo že sprejeto odločitev o popolni suverenosti. To je torej

načelno narodnostno vprašanje, ki pa ima očitno tudi zelo praktično vsebino. Zapleta se namreč z denarjem. Narodna banka Jugoslavije je Slovenijo in Hrvaško izključila iz primarne emisije, kar pomeni, da ti dve republiki ne prejemata na novo tiskanih bankovcev. Na Topčideru v Beogradu pa pod vojaškim nadzorom bankovce vneto tiskajo in z njimi krijejo astronomske izdatke armade iz Srbije za vojno. To pomeni, da vojne izdatke v znatni meri plačuje ta Slovenija in Hrvaška, ki pa sta istočasno tudi resnični žrtvi agresivnega napada. Inflacijski val se je že razveljal in očitno ni nobene druge rešitve, kot uvedba bonov in kasneje slovenske valute. Za bone je vse pripravljeno in bodo na dnevnem redu slovenskega parlamenta zelo verjetno že prvi dan po koncu moratorija.

Notranji politični odnosi pa so se nekoliko nepričakovano umirili, saj je glede ključnega zakona za slovensko bodočnost o lastninjenju prišlo včeraj do kompromisa in z njim do skupnega predloga vlade in opozicije. Kompromis so dosegli strokovnjaki, katere je vodila stroka in manj razgrete politične strasti. Zakonski predlog je tako bistveno spremenjen prav glede zmanjšane vloge države in vpliva vlade na nove lastninske odnose, s tem pa je tudi uveljavljena postopnost, predvsem pa je končan poskus »režanja glav«, odstranjevanja »rdečih direktorjev«. Lastninjenje in privatizacija so nujni ukrepi, saj je treba zagotoviti normalen lastninski sistem, z njim pa večjo konkurenčnost, produktivnost in možnost vlaganja tujega kapitala. Zakon bo po vsej verjetnosti na dnevnem redu slovenske skupščine že v tork, razprava bo seveda dolga in polemična, toda osnovni kompromisni okvir je dogovorjen.

BOGO SAMSA

LJUBLJANA — Tudjman in general Kadijević sta podpisala premirje, še eno iz dolgega seznama, med katerimi so bila »imenitnejša« podpisana na pobudo angleškega lorda Carringtona. Ni torej ne novost, ne skrivnost, da je bilo premirje podpisano, resnično zanimivo vprašanje je, zakaj tokrat premirje drži.

Za hrvaško stran je zadeva dokaj logična in premirje Tudjman dokaj upravičeno proglašajo za hrvaško zmago. Ustavili so se boji, sedaj bodo v miru lahko prerazporedili svoje sile, jih primerno oborožili iz bogatih skladišč JA, katere so zajeli med zadnjo ofenzivo. Hrvaška potrebuje čas in s premirjem ga je dobila. Razkrinkala je JA kot napadalca, razbila enotnost v armadi, razdvojila armado od srbske Miloševićeve politike. In še bi lahko naštevali.

Kaj pa na drugi strani, na strani nekdanje Jugoslovanske ljudske armade? Očitno so vse nove hrvaške prednosti njen neuspeh. Hrvaška je šla v ofenzivo, ki je bila očitno uspešna. Vse je že kazalo, da je tik pred dokončnim zlomom, ko se je v nekaj dneh položaj bistveno spremenil. Napad na kasarne po slovenskem vzorcu je bil izredno učinkovit, predalo se jih je zelo mnogo, pričeli so masovno bežati vojaki JA, in to ne samo raznih narodnosti, temveč tudi Srbi. Razmerje oborožitve se je spremenilo, z njim pa tudi borbeno ognjeva moč in z njo strmo naraščalo število žrtev. V Srbijo že prihajajo prve vojaške krste z mrtvimi srbskimi vpoklicanimi rezervisti, v bolnicah je vedno več ranjenih.

To pa je očitno zelo hudo razgrizlo že tako nizko moralno moč srbske okupatorske armade, vedno bolj jo razkrajajo, predvsem pa se vojaški spopad vedno hitreje širi tudi na Bosno in Hercegovino. V Beogradu pravijo, da bo vojna privedla do nacionalno povsem homogene Srbije v Beogra-